

Boomzorg

HET VAKBLAD VOOR BOOMVERZORGING EN BOOMBEHEER IN DE OPENBARE RUIMTE

VEEL KENNIS OVER STADSBOMEN, MAAR NIET OP DETAILNIVEAU TUSSEN STEDEN

Nederland heeft een bomenprofessor:
dr. René van der Velde

Acer Freemanii
in rijtje *Climate Trees*

Snake Eye
gaat geld besparen

Anne Frank-boom
studenten planten nazaat

TREE INDUSTRY PERSONALITY

**Voor al uw rooi- en
snoeiwerkzaamheden**

Kortenhof
Tel: 06-21225226
www.robvandenhoek.nl

Van Asch groenvoorziening

T: 030-656 3016
M: 06-54942530
info@vanaschgroenvoorziening.nl
www.vanaschgroenvoorziening.nl

Markelo: 0547-750 900
Dedemsvaart: 0523-611 176
info@boomspecialist.nl
www.boomspecialist.nl

Onderzoek, advies, snoei
ETW, ETT

Laan van Mertersem 15
Breda, 076-520 3909
info@B-vier.nl
www.b-vier.nl

**VERMEULEN
BOOMADVIES**
adviseur - taxateur - liefhebber
- deskundige - fotograaf -
beschermer - verzorger
Specialist in advies en beheer van
monumentale en veterane bomen
roel@vermeulenboomadvies.nl
06-11 36 06 02
www.vermeulenboomadvies.nl

**Boomtechnisch onderzoek
advies & taxatie**

Venkel 37
8101 DL Raalte
T: 0572-364 400
M: 06-518 904 42
E: info@expedio-arbori.nl

**Inventarisatie | onderzoek
advies | snoeien | Vellen**
info@boomontzorging.com
www.boomontzorging.com

- Robert van Stuyvenberg
06-15699852
- Aernout Theunissen
06-23290014

*Snoeien, rooien, verplanten
VTA controle, advies
Treeworker, Tree Technician*

**T: 0525-653695
M: 06-51061686**
info@boomtuintechniek.nl
www.boomtuintechniek.nl

Boomadviesdiensten Heusden
Boomtechnisch onderzoek, VTA,
Boomeffectanalyse,
(Picus-) geluidstomografie
T: 06-12330613
info@boomkarwei.nl

Tel: 06 - 451 855 50
Internet: www.bas-boomverzorging.nl
E-mail: info@bas-boomverzorging.nl

**Boomverzorging en
Groenvoorziening**

Treviso 13
2921 BJ Krimpen aan den IJssel
T: 0180-515844
info@denboergroen.nl
www.denboergroen.nl

**Adviseurs voor: Bomen,
Grootgroen, Flora&Fauna**

Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T: 0314-642 221
info@forestgroenconsult.nl
www.forestgroenconsult.nl

**Boomtechnisch adviseur
European Tree Technician**

Harderwijkstraat 35
3881 ED Putten
T: 0341-370290
M: 06-46206749
info@boomadviesduifhuizen.nl
www.boomadviesduifhuizen.nl

Vestiging Veluwe

Hoorn 2
6713 KR Ede
T: 0318-614 227
info@ablboomverzorging.nl
Vestiging Twente
Lichtenbergerweg 4
7462 PT Rijssen-Holten
T: 0548-621 812
www.ablboomverzorging.nl

BOUWMEESTER
ADVIES - UITVOERING - BOOMVERZORGING
www.treeworker.nl

Windhoek 5
7345 EH Wenum Wiesel
T: 055-3121041
F: 055-3120728
bouwmeester@treeworker.nl
www.treeworker.nl

Geef groei de ruimte
StedelijkGroen bv

**VTA-rapportages
FFW-checks**

Waldijk 24
6677 MB
Slijk-Ewijk
0481-482 556
0653-847 171
bosland@planet.nl

**Expert advies voor
bomen in de stad**

25 jaar ervaring
T: 020-411 87 53
couenberg@natura-ingenium.nl
www.natura-ingenium.nl

BOOMVERZORGING - GROENVORZIENING
MENSE B.V.
HEEMSTEDE 06-223-50400-41
www.mensebv.nl

DE GROENE VALLEI

Leendert Jan van Santen

Cozijnsenlaan 25
3772NP Barneveld
T: 06-511 446 87
info@degroenevallei.nl
www.degroenevallei.nl

Tarzan Boomspecialisten

Snoei & Kap - onderzoek,
inventarisatie, aanplant, detachering
T: 0297-582994
f@tarzan.eu
www.tarzan.eu

Bloemendaalseweg 68a
2804 AB Gouda
T: 06-22420943
info@hovenier-boomverzorging.nl
www.hovenier-boomverzorging.nl

Boomverzorging
Dwaziewegen 17
9301 ZR Roden
T: 050-501 53 46
M: 06-53240346
vosgroenverzorging@planet.nl
www.vosroden.nl

AGRO "DE AREND" BV

Agro "De Arend" BV

Tielsestraat 95 tel: 0488 - 483275
4041 CS Kesteren info@agrodearend.com

www.agrodearend.com

**Uw partner
met visie voor
de kweker!**

66 *Acer freemanii* 'Autumn Blaze' Ongetwijfeld in het rijtje *climate trees*

Acer freemanii 'Autumn Blaze' neemt toe in populariteit, maar eigenlijk is hij er al een poosje. Hij is ook bekend onder de naam *Acer freemanii* 'Jeffersred'. Ook zijn bladvorm is iedereen bekend, als de *maple leaf* op de Canadese vlag. Niettemin is het een bijzondere boom, die vooral nu door zijn prachtige rode herfstkleur aandacht verdient.

COLOFON

Boomzorg wordt 8 keer per jaar in een gemiddelde oplage van 2.250 exemplaren verspreid onder boomverzorgers en boombeheerders in dienst van gespecialiseerde bedrijven en gemeentes.

Redactie & commercie

NWST NeWSTories bv
Fransestraat 41
6524 HT Nijmegen
T 024-3602454
I www.boomzorg.nl

Hoofdredacteur: Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Operationeelmanager: Peter Jansen (peter@nwst.nl)
Redacteurs: Kelly Kuenen (kelly@nwst.nl)
Guus van Rijswijk (guus@nwst.nl)
Linde Kruese (linde@nwst.nl)
Willemijn van Iersel (willemijn@nwst.nl)
Vormgeving: Marie Cecile Oosterhout
en Tessa Benders (StudioBont)
Advertenties: Alberto Palsgraaf (alberto@nwst.nl)
Rik Groenewegen (rik@nwst.nl)
Sales support: Lieke van der Weijde (lieke@nwst.nl)

Abonnementen

€77,- per jaar. De abonnementsperiode loopt van 1 januari tot en met 31 december van ieder jaar en uw abonnement zal jaarlijks automatisch worden verlengd, tenzij uw schriftelijke wederopzegging uiterlijk 31 oktober voorafgaand aan de nieuwe abonnementsperiode in ons bezit is. Op alle abonnementen zijn onze leveringsvoorwaarden van toepassing. Deze vindt u op www.boomzorg.nl/abonnement

ISSN: 2211-9892

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze berusten bij Boomzorg c.q. de betreffende auteur. Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van de uitgever worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, scan, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook. Boomzorg wordt tevens elektronisch opgeslagen en geëxploiteerd. Alle auteurs van tekstbijdragen in de vorm van artikelen of ingezonden brieven en/of makers van beeldmateriaal worden geacht daarvan op de hoogte te zijn en daarmee in te stemmen e.e.a. overeenkomstig de publicatie- en/of inkoopvoorwaarden. Deze zijn bij de redactie ter inzage of op te vragen.

Makkelijk machinebeheer

Met het Poel Machinebeheer-concept van Poel Bosbouwartikelen wordt het onderhouden en beheren van openbaar groen een stuk eenvoudiger, duurzamer en goedkoper.

Snake Eye gaat opdrachtgever geld besparen

Sinds begin dit jaar kan adviesburo R.I.E.T. drainages onder sportvelden eenvoudig inspecteren met een camera genaamd Snake Eye. 'We hoeven nu bij gebrek aan informatie nooit meer te raden hoe drainages lopen, of hele systemen te vervangen omdat niet duidelijk is hoe groot de schade is', aldus ingenieur Ton de Kroon van Adviesburo R.I.E.T.

Studenten boomverzorging en hovenier planten nazaat Anne Frank-boom

Helicon in Eindhoven, met vmbo en verschillende mbo-opleidingen onder zijn paraplu, onthulde op 12 november een nazaat van de Anne Frank-boom voor zijn deur. Studenten boomverzorging en hovenier waren nauw betrokken bij de aanleg van de groeiplaats.

14

48

Haagse iepen verplant met unieke, 'kluitloze' methode

Vier beeldbepalende Haagse iepen zijn op een voor Nederland unieke manier verplant. Door de aanwezigheid van kabels en leidingen was het niet mogelijk de bomen te verplanten op één van de traditionele manieren met kluit. Er is daarom gekozen voor het toepassen van een nieuwe 'kluitloze methode', waarbij de grond tussen de wortels werd weggezogen.

EN VERDER

- 6 Nieuws
- 12 74 eiken rooien met kabels en leidingen als obstakel
- 14 Veel kennis over stadsbomen, maar niet op detailniveau tussen steden
- 19 'Als bedrijven het hout toch hebben liggen, waarom zou je het dan niet doen?'
- 30 'In de bosbouw wil je een stobbenfrees met veel capaciteit'
- 34 Een win-win-winsituatie
- 36 Geslacht *Pinus* verdient de volle aandacht
- 44 Bomenrij verbindt stadspark Leuven met nabijgelegen plein
- 54 Nazorg bij verwijdering populieren
- 56 Bomen over boomprojecten
- 63 'De boom is nu al karakteristiek. Stel je voor over 25, 50 of 100 jaar'
- 70 Hoofdredactioneel

VOLG ONS

twitter.com/boomzorg

facebook.com/bladboomzorg

MIX
Papier van
verantwoorde harkomet
FSC® C092667

Bosmaaier: sla hem op in een kluis

Een groot probleem: het diefengilde heeft een zeldzame voorliefde voor tuin- en parkmachines. Zitmaaier zijn populair, maar kettingzagen en bosmaaier zijn waarschijnlijk nog populairder. Het is allang niet meer ongewoon om een motorzaag of bosmaaier 's nachts aan de ketting te leggen. Een *Strimmer Vault*, door uw redactie gespot in Duitsland, lijkt een interessant alternatief. De populariteit van tuin- en parkmachines als buit is natuurlijk makkelijk te verklaren. Strimmers en zitmaaier zijn makkelijk mee te nemen en te verhandelen, bijvoorbeeld op Marktplaats. Op een Duitse golfbaan kwamen wij deze *Strimmer Vault* tegen. Letterlijk vertaald: bosmaaierbrandkast. Het googelen van het merk Tuff Tek leverde weinig hits op. De werking van de *Strimmer Vault* is kinderlijk eenvoudig. Je hangt je machines in de kast. Vervolgens klap je het deksel naar beneden en sluit het af. Wellicht is dit handel voor een ondernemende tuin- en parkdealer? Hier moet in Nederland ook een markt voor zijn! Een beetje rondbellen leverde in Engeland fabrikant Greentek op, die deze Tufftek-bosmaaierbrandkasten heeft gemaakt. Greentek is echter recent gestopt met de productie van deze meubels en heeft de licentie en het ontwerp overgedaan naar het eveneens Engelse bedrijf Armor Gard, dat ook bosmaaierkasten produceert voor achter op een laadbak van een auto.

Het Witte Lint krijgt 'gewone' beplanting

De kosten voor herstel van het Witte Lint zijn hoog en het opkweken van vergelijkbare bomen duurt lang. De schuin gekweekte meidoorns worden daarom vervangen door andere beplanting. Dat meldt Omroep Gelderland. De verhogingen langs de weg blijven intact, maar de naam van het kunstwerk zal niet meer gebruikt worden. Boombeheerder Olga van de Veer riep eerder de lezers van Boomzorg op mee te denken over nieu-

we beplanting. Of daar bruikbare informatie uit is gekomen, is bij de redactie niet bekend. Van de Veer was helaas niet in de gelegenheid de redactie te woord te staan. Een woordvoerder van de provincie laat aan Boomzorg weten dat een schetsontwerp voor de nieuwe invulling is gemaakt. Dit ontwerp is met een expertgroep besproken. Op de bijeenkomst op 15 november konden belangstellenden wensen en suggesties doorgeven. De locatie zal nooit echt 'gewoon' worden, zelfs al wordt gekozen voor gebruikelijke soorten. Van de ruim 1100 meidoorns, die speciaal schuin waren opgekweekt voor het landschapskunstwerk, is het grootste gedeelte verdwenen door toedoen van de perenprachtkever. De kosten voor nieuwe beplanting worden gedekt uit het budget voor wegonderhoud, weet Omroep Gelderland te melden.

Boominfodag naar VHG en Stadswerk

Iedereen in de bomenwereld kent de Nederlandse Boominfodag, die al jarenlang wordt georganiseerd door Jan-Willem de Groot. De naam en organisatie komen nu in handen van Branchevereniging VHG en Vereniging Stadswerk Nederland. De overname door VHG en Stadswerk past in een bredere ontwikkeling, waarbij de verenigingen markt en overheid aan elkaar wil-

len verbinden. Andere voorbeelden hiervan zijn i-Tree NL en het Oogst-fonds. VHG-directeur Egbert Roozen: 'De maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheid, klimaat en biodiversiteit in de openbare ruimte zijn groot. Dit vraagt om innovatieve en creatieve oplossingen. De Boominfodag is een centrale plaats waar kennis in de breedte gedeeld kan worden en de ontwikkeling van innovaties wordt gestimuleerd.' Maarten Loeffen, directeur van de vereniging Stadswerk Nederland: 'Het is prachtig dat VHG en Stadswerk samen de waardevolle Boominfodag continueren en verder gaan verrijken.' Branchevereniging VHG en Vereniging Stadswerk Nederland waren al jarenlang betrokken bij het evenement. Jan-Willem de Groot blijft betrokken, onder andere bij het samenstellen van het programma. De datum en locatie van de Boominfodag 2019 worden voor het einde van dit jaar bekendgemaakt.

Husqvarna investeert in groene opleiding

IPC Groene Ruimte werkt al jarenlang met het machinepark van Husqvarna, maar nu gaan beide organisaties structureel samenwerken. Anton de Jong, commercieel directeur bij Husqvarna Benelux, en Erik Poelman, directeur van IPC Groene Ruimte, hebben daartoe een meerjarenovereenkomst getekend. Het doel is om duurzaamheid in de groene ruimte handen en voeten te geven door middel van trainingen, educatie, testen en de ontwikkeling van nieuwe concepten en lesmateriaal. Daarvoor wordt op het terrein van IPC Groene Ruimte een leslokaal volledig in Husqvarna-stijl ingericht, zodat de nieuwste machines, technieken en ontwikkelingen inzichtelijk worden. Anton de Jong: 'Deze samenwerking past perfect in de filo-

sofie van Husqvarna om een duurzame bijdrage te leveren aan het onderhouden van de groene ruimte.' Een belangrijk onderdeel van het partnerschap is de kennisoverdracht door Husqvarna met betrekking tot duurzame oplossingen voor de groene ruimte, waaronder de CO2-calculator, accumachines en het innovatieve Husqvarna Fleet Services. Op het terrein van IPC Groene Ruimte is naast Husqvarna kettingzagen, trimmers en zitmaaiers inmiddels ook een Automower Pro actief, die gemonitord wordt via dit systeem. IPC verschaft inzicht in de uitdagingen die groenprofessionals dagelijks ervaren tijdens het werk. 'Met deze samenwerking erkennen wij de toegevoegde waarde van elkaars expertise. Wij zijn ervan overtuigd dat de samenwerking veel moois biedt voor mensen en organisaties die betrokken zijn bij de duurzame leefomgeving in de toekomst', aldus Erik Poelman.

Handzaam protocol beoordeling essentaksterfte

Op gezamenlijk initiatief van het Platform Boomspecialisten van Branchevereniging VHG en de Intergemeentelijke Studiegroep Bomen is deze zomer een protocol opgesteld voor de uniforme opname van essentaksterfte in stedelijke en landelijke omgevingen. Er is nu een handzaam protocol-formulier gelanceerd. Het protocol komt tegemoet aan de grote behoefte bij groenbeheerders, aannemers en adviseurs om uniforme richtlijnen voor het beoordelen van deze ziekte te volgen. Met dit protocol voor uniforme beoordeling van ETS is het nu mogelijk om alle verzamelde data van een opname te vergelijken en te analyseren. Zo ontstaat een completer en betrouwbaarder beeld van de ernst en de ontwikkeling van deze ziekte. Op basis hiervan kunnen gerichte beheermaatregelen worden getroffen. Tot nu toe werden er verschillende (veelal eigen) handleidingen gebruikt, met onderling soms grote verschillen. De verzamelde data zijn daardoor niet uitwisselbaar en niet goed te vergelijken en wetenschappelijk te analyseren. Er is daardoor ook nog geen volledig beeld van de ernst van ETS in Nederland. Wel is duidelijk dat deze ziekte in Nederland in toenemende mate leidt tot sterfte van essen. Het protocol is te downloaden op de site van de VHG. Ook kan een exemplaar worden aangevraagd via Marc Custers, beleidsadviseur VHG.

#TRENDING

Meest gelezen op boomzorg.nl

Verkeerde veltechniek veroorzaakt ongelukken

Het Duitse SVLFG registreert jaarlijks ernstige ongelukken bij het onjuist kappen van hellende bomen. Wouter Schulp van IPC Groene Ruimte legt uit hoe ze ontstaan én – nog belangrijker – hoe deze ongelukken kunnen worden voorkomen.

Lees hier verder: www.boomzorg.nl/article/27445/verkeerde-veltechniek-bij-hellende-bomen-veroorzaakt-ongelukken

Oorzaak uitval bomen MH17 bekend

Half september was het overal in het nieuws. Een kwart van het herinneringsbos MH17 was gestorven door een nog onbekende oorzaak. Inmiddels is het onderzoek naar de oorzaak van de bomensterfte afgerond.

Lees hier verder: www.boomzorg.nl/article/27607/oorzaak-uitval-bomen-mh17-bekend

Xylella fastidiosa in Nederland

De bacterie *Xylella fastidiosa* is opgedoken in Nederland. Een inspecteur van de NVWA trof een besmette *Coffea*-plant aan in een kantoorpand. De bacterie kan onder meer verschillende loofbomen aantasten.

Lees hier verder: www.boomzorg.nl/article/27579/xylella-in-nederland-we-moeten-hier-heel-scherp-op-zijn

Studenten boomverzorging en hovenier planten nazaat Anne Frank-boom

Initiatiefnemer Geurts: 'Dit monument kan hier moeiteloos tachtig tot honderd jaar blijven staan'

Helicon in Eindhoven, met vmbo en verschillende mbo-opleidingen onder zijn paraplu, onthulde op 12 november een nazaat van de Anne Frank-boom voor zijn deur. Studenten boomverzorging en hovenier waren nauw betrokken bij de aanleg van de groeiplaats.

Auteur: Santi Raats

De stichting Wereldboom verzamelde kastanjes bij de originele Anne Frank-boom, voordat deze in 2010 bezweek en werd verwijderd uit de tuin van het Achterhuis. Het was een idee van boomverzorgingsspecialist en Helicon-docent Corik Geurts

om een nazaat van de Anne Frank-boom bij de stichting Wereldboom te halen, om als monument voor de school neer te zetten. 'Niet alleen vanuit boomtechnisch-educatief oogpunt, maar ook omdat Anne Frank dezelfde leeftijd had als onze

vmbo-leerlingen. De kastanje in de tuin van het Achterhuis was een symbool van hoop voor Anne Frank. Dit symbool kunnen we nu blijvend meegeven aan onze leerlingen.'

Corik Geurts en de wethouder onthullen het kunstwerk rond de Anne Frank-zaailing.

Betrokken partijen

De lijnen om de nazaat te regelen waren kort, want Willy Detiger, secretaris van stichting Wereldboom, is instructeur bij Helicon Eindhoven. Gerrit-Jan van Prooijen, eveneens instructeur, sponsorde het project met een geldbedrag en Alles over Groenbeheer vervaardigde een prachtige bank die tegenover de zaailing van de Anne Frank-boom staat, aan de andere kant van het voetgangerspad. Hoveniersstudenten maakten de fundering voor het kunstwerk en stelden de banden rond de groeiplaats.

Bomenrek als kunstwerk

Jasper Bos, Helicon-docent creatief, maakte een cortenstalen kunstwerk van 1,70 m hoog en 70 cm breed, dat als bomenrek rond de stam van de boom staat. Het kunstwerk is geïnspireerd op de kozijnen en ramen van het Achterhuis. 'Zoals Anne Frank in het Achterhuis woonde, zo staat deze boom in dit miniatuur-Achterhuis. Hij groeit uit het hart van dit Achterhuis omhoog, zo legde hij de symboliek uit tijdens de opening. In het paneel van het kunstwerk is deze tekst gelaserd: 'Wij keken alle twee naar de blauwe hemel, de kale kastanjeboom

3 min. leestijd

ACTUEEL

Maar liefst 30 kuub leemlaag werd met een kraan verwijderd.

aan wiens takken kleine druppeltjes schitterden... Zolang dit bestaat, dacht ik, en ik dit mag beleven... zo lang kan ik niet treurig zijn.' (Anne Frank, 23 februari, 1944).

Groeiplaatsvoorbereiding

Al in de lente van 2018 begonnen leerlingen de groeiplaats voor te bereiden, om die goed te laten zetten en rijpen. Tijdens grondboringen bleek dat er in de grond een vaste leemlaag aanwezig was. Geurts: 'We schatten de totale hoeveelheid op 15 kuub. We moesten de groeiplaats helemaal verduurzamen. Eerst schraapten we een laag humusarme zandgrond af; die bevatte minder dan één procent organische stof. Deze grond werd

even opzij gelegd en kwam onderin nadat het leem was afgevoerd. Al het leem werd verwijderd uit de groeiplaats van 11 bij 4 m. Dit was echter veel meer dan we hadden ingeschat: 30 kuub! Met de kraan waren we de hele dag aan het graven; in totaal twee vrachtwagens vol. In de groeiplaats hebben we 15 kuub tuinaarde teruggebracht, gemengd met compost, en daarbovenop kwam nog 5 kuub schimmeldominante humuscompost.'

De opening

De Anne Frank-boom werd geplant door Willy Detiger van de stichting Wereldboom, Jan van der Meer (wethouder groen, water, klimaat en energie), de directrice van de school en een lid van de raad

Het volume van de groeiplaats is 44 m².

BOOMTOTAALZORG

Advies

- Boombeleid
- Boombeheer
- Onderzoek & Advies
- Boomveiligheidscontrole
- Begeleiding Groen-projecten
- Bomen Effect Analyse
- Directievoering/toezicht houden
- Taxatie

Uitvoering

- Snoeien
- Planten
- Verplanten
- Groeiplaatsverbetering
- Vellen
- Rooien

Al ruim 25 jaar de ideale partner voor verzorging van bomen in de openbare ruimte!

www.boomtotaalzorg.nl

030 - 601 18 80 info@boomtotaalzorg.nl

Eenvoudig en zonder moeite de volledige regie over uw boomdata.

Treedash®: beter beheren, analyseren, rapporteren en presenteren.

> treedash.nl

tree-o-logic
boomtechnisch onderzoek & advies

T 0318 479 166
@ info@treeologic.nl
| www.treeologic.nl

LooHorst
landscaping

BOOMVERZORGING

Wij maken het groen en de buitenruimte waardevol!

WWW.LOOHORST.COM

Buitenbrinkweg 51, 3853 LV Ermelo - 0341 49 47 69 - ermelo@loohorst.com
Bruinehorst 36, 6744 PB Edeveen - 0318 57 55 77 - ede@loohorst.com

Uw bomen meer (dan) waard!

TREEVISION
BOOMTECHNISCH INGENIEURSBUREAU

Zwanenhof 11 • 3862 LW Nijkerk • 033 24 50 858
06 30 68 60 60 • info@treevision.nl • www.treevision.nl

Boomverzorgingsstudenten planten bollen rond de boom.

De zaailing van de Anne Frank-boom kan hier moeiteloos tachtig tot honderd jaar blijven staan

van bestuur. Tijdens die gelegenheid werd wormenmest bij de boom aangebracht, waarna derdejaarsstudenten boomverzorging bloembollen in de groeiplaats aanbrachten en de hele groeiplaats met bladcompost afdekten.

Geurts: 'Omdat we 30 kuub leem hebben verwijderd en er in totaal 9 kuub minder voor terug hebben gebracht, ligt de groeiplaats wat lager. Dit is niet erg, want elk najaar brengen studenten 10 cm vers blad aan. Na een jaar is dat ingeklonken

Initiatiefnemer en Helicon-docent boomverzorging Corik Geurts

tot 1 cm. Om een boom duurzaam te laten uitgroeien, wordt de stelregel aangehouden dat per jaar een kuub goed doorwortelbaar volume in de groeiplaats nodig is. Deze groeiplaats is pakweg 50 kuub.'

'De boom zou hier vijftig jaar goed moeten kunnen groeien, maar wanneer de groeiplaats is opgewaardeerd, geldt de rekensom dat een halve kuub per levensjaar voldoende is. Dat betekent dat hij hier probleemloos tachtig tot honderd jaar kan groeien. Verder hebben we een vochtsensor van Tree Mania in de groeiplaats aangebracht en kunnen we inloggen in het monitoringssysteem via de schoolwebsite. We kunnen de vochttoestand rond de boom realtime monitoren. Verder zullen de studenten boomverzorging begeleidingssnoei toepassen bij de boom totdat hij volwassen is. Voetgangers kunnen er probleemloos onderdoor lopen zonder dat de kroon in de weg hangt.'

Alles over Groenbeheer sponsoorde een bank. Deze staat tegenover de boom, met daartussenin een voetpad.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27831/studenten-boomverzorging-en-hovenier-planten-nazaat-anne-frank-boom

74 eiken rooien met kabels en leidingen als obstakel

Van Weert Rondhout kreeg opdracht om een groot aantal inlandse eiken te rooien bij de provinciale weg van Oss naar Grave (N324). Een ingewikkelde klus, waarbij vooral het ruimen van de stronken van 74 volwassen bomen een uitdaging vormde. Willem Jan van Weert: 'Het ging om bomen met een diameter tot 140 centimeter. We moesten bij het ruimen rekening houden met een groot aantal kabels en leidingen. Per 100 meter deden we een Klic-melding om te kijken wat we zouden kunnen aantreffen. Vervolgens groeven we rondom iedere boom een L-vormige sleuf. Vervolgens werd het besluit genomen om de stronk weg te frezen of uit te graven. In sommige gevallen duurde dit een halve dag, soms werden 25 stronken verwijderd binnen een uur. Het levert in ieder geval mooie plaatjes op.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27521/74-eiken-rooien-met-kabels-en-leidingen-als-obstakel

Veel kennis over stadsbomen, maar niet op detailniveau tussen steden

Nederland heeft een bomenprofessor: dr. René van der Velde

In navolging van Duitsland krijgt de Nederlandse bomenwereld nu ook wetenschappelijke glans: dr. René van der Velde, landschapsarchitect en universitair hoofddocent aan de faculteit Bouwkunde van de TU Delft, gaat namens branchevereniging VHG drie jaar lang stadsbomen aan academisch onderzoek onderwerpen. Binnen het onderzoeks-fellowship werkt hij samen met deskundigen uit het werkveld.

Auteur: Santi Raats

Wat is het doel?

Van der Velde: 'Ons doel is nieuwe inzichten en tools ontwikkelen over bomen in de stad vanuit de ruimtelijke en bouwkundige disciplines. De verbinding van wetenschap en maatschappij komt daar aan bod, omdat het onderwerp – de stad – de hardware van de maatschappij is.'

Waarom heb je deze fellowship-stoel opgepakt?

'De stad is complexer dan we denken. Ik heb de fellowship opgepakt om de kennis van de complexiteit van de stedelijke ruimte, waar bomen en groene ruimte een steeds belangrijkere rol innemen, vanuit het stadsontwerp te verdiepen en daarmee naar een hoger niveau te tillen. Daarnaast is er in Nederland weinig onderzoek op academisch niveau naar *urban forestry*. We zijn heel goed in toepassen in de praktijk en we delen daarna onze ervaringen, maar dat kan beter. De komende drie jaar willen we elk jaar een kennisdelingsmoment zoals een symposium of conferentie organiseren, waarop we als team onze onderzoeksresultaten delen. Het doel is valorisatie: een verbinding maken tussen de wetenschap en de maatschappij op het gebied van nieuwe kennis en technologieën.'

Wat ga je onderzoeken?

'Er komt een klankbordgroep. Met de leden daarvan ga ik inventariseren welke onderwerpen rond *urban forestry* in Nederland onderzoek verdienen, in aanvulling op wat er in het buitenland is gedaan. Hiervoor gaat ons team bij veel mensen in de branche langs. De onderwerpen variëren van hittestress en technische aspecten tot ziektes en biodiversiteit. In dit schetsdocument beschrijven we ook de kennishiaten, waarnaar wij verder onderzoek gaan doen. De komende tijd wordt duidelijk welke aspecten hieruit aandacht krijgen in Delft.'

'In de totale onderzoeksperiode van drie jaar willen we meerdere wetenschappelijke publicaties uitbrengen. Na ongeveer een jaar willen we een eerste conceptpublicatie presenteren over "bomensteden" – dus niet over stadsbomen. Waarom niet? Omdat elke stad uniek is en zijn eigen DNA heeft. Iepen in Amsterdam staan van oudsher als versiering langs de grachten. Nederlandse steden hebben soms al eeuwenlang hun eigen bomencultuur; dat is terug te lezen in teksten van Huygens en de toenmalige Spaanse bezetter. Stadsbossen speelden vroeger ook een belangrijke rol. Ze lagen dicht bij de steden en kwamen voort uit de jachtbossen. Later kregen ze een maatschappelijke rol. De historische ontwikkeling van steden als bomen-

steden krijgt een plek in het boek. Steden hebben niet alleen een verschillende historie en infrastructuur, maar ook een andere ligging, planologie en bodem, en de praktijk verschilt, evenals de kennis over stadsbomen. Er zijn zelfs eigen werkwijzen op stadsdeelniveau. Het wordt een handboek over voorbeeldsteden.'

Dus als een beleidsmaker in Nijmegen een wijk wil renoveren, kan hij in dat boek onder de N zoeken voor een blauwdruk van de best practices met stadsboomtoepassingen voor die stad, of zelfs voor het specifieke stadsdeel dat op de schop moet?

'Dat is wel de bedoeling, ja. Er is nog niet veel kennis op detailniveau over steden als bomensteden. Stadsbomen zijn al uitgebreid beschreven als het gaat om soorten, eigenschappen en wat waar kan staan. Ik zie de indeling van een boek over bomensteden voor me als een syntaxisonderzoek. In de linguïstiek is syntaxis de onderliggende taalregels waarmee elke taal is geprogrammeerd. Zo heeft de relatie tussen bos, bomen en de stad ook ordeningsregels, onder meer gebaseerd op boomsoorttoepassingen en technische oplossingen. De indeling zou bijvoorbeeld een beknopt naslagwerk kunnen bevatten, maar ook een handleiding, ofwel best practices, en tot slot een toetsingskader voor

'GOEDE PLAATS VOOR BOMEN'

Egbert Roozen van de VHG: 'We moeten bomen een goede plaats blijven garanderen met het oog op de toenemende verdichting in steden. Ik zie uit naar nieuwe kennis over de vraag welke soorten op welke plaats het beste effect hebben en hoe we de beste groeiplaatsen maken.'

Egbert Roozen

'Er is in Nederland gefragmenteerd en heel weinig onderzoek op academisch niveau'

nieuwe transformaties, met nieuwe berekeningen en toekomstscenario's. In het verlengde van het toetsingskader is het ook de bedoeling een vervolgstudie uit te werken, iets in de trant van "De bomensteden van de toekomst". Dat moet een toekomstvisie worden met daarin een soort draaiboek voor zowel bestuurders als ontwerpers, beleidsmakers en beheerders.'

'Daarnaast willen we ook aandacht schenken aan technische vraagstukken, zoals de toepassing van bomen in moeilijke stedelijke situaties. Ook willen we kijken hoe verschillende bomen en bomenopstellingen presteren in de stad, met name in relatie tot klimaatveranderingen. We willen bijvoorbeeld onderzoek doen door de oprichting van een klimaatarboretum, hier op de TU Campus in Delft. Hier kunnen we specifieke kennis opdoen over de klimaatbestendigheid van boomsoorten en erachter komen hoe bomen presteren in de stad bij verschillende omstandigheden en opstellingen. Nu is er vooral generieke informatie beschikbaar over de winterhardheid van bomen, de vocht- en droogtetolerantie en het watergebruik van soorten. Wij willen bijvoorbeeld onderzoek doen naar het verkoelende effect van bepaalde opstellingen, de droogtetolerantie van soorten en het effect van bomen op (parkeer)daken. Dat doen we met een mobiel arboretum met daarin de meest voorkomende bomen in de Nederlandse steden. Dit zijn bomen in potten op wielen, waarmee we makkelijk verschillende opstellingen kunnen maken. In dit arboretum kunnen we ook de efficiëntie van boomsoorten onderzoeken. Een eik is op zich droogtetolerant, maar heeft wel veel wortelruimte nodig, iets wat in de stedelijke omgeving zelden

Trommelzeven & windzifters
Zeef- & breekinstallaties
Hout- & afvalrecyclage
Compostomzetters

JENZ | TERRA SELECT | TEREX FINLAY |
EGGERSMANN | BACKHUS | BRT HARTNER |
ALLU | EVOQUIP

JENZ BA915

TERRA SELECT T60

JENZ CHIPPERTRUCK

Vleugelboot 51 | 3991 CM Houten
T. +31 (0) 30 68 68 100

WWW.VANLAECKEGROUP.COM

Ben jij op zoek naar een afwisselende baan in de groene sector, waarbij je met jouw commerciële talenten en technische kennis kunt bijdragen aan de groene doelstellingen van ons bedrijf? Dan hebben wij misschien wel de perfecte baan voor jou!

Werken bij Van Iperen betekent werken bij een groeiende en innovatieve onderneming in de agrarische sector. Onze adviseurs handelen met passie en vanuit hun specialisme. Kom jij ons versterken?

Adviseur Groenvoorziening

40 uur | regio West-Midden-Nederland

Jouw functie

- Adviseren over gebruik en de toepassing van producten
- Bouwen aan en onderhouden van expertise op het gebied van groenvoorziening
- Bewerkstelligen van rendementsverbeteringen voor de klant door jouw advies
- Signaleren van markt- en productontwikkelingen
- Bouwen aan en onderhouden van langdurige klantrelaties
- Visieontwikkeling m.b.t. vergroening

Interesse?

Kun je bij al deze punten een goed verhaal houden en ons overtuigen? Stuur dan je cv en aansprekende motivatie naar solliciteren@iperen.com. Wil je meer inhoudelijke informatie over deze vacature? Neem dan contact op met Kees Bout, telefonisch te bereiken via 06-23560126.

Jouw profiel

- Kennis van graszaden, bemesting, gewasbescherming, biostimulanten en bodemanalyses
- HBO werk- en denkniveau en bij voorkeur enkele jaren werkervaring in soortgelijke functie
- Goede communicatieve vaardigheden
- Leergierig, commercieel ingesteld en resultaatgericht
- Overtuigend
- Geldige Sproeitlicentie 1 + 2 of bereid deze te halen

Olivier Copijn

'EEN BRUG SLAAN'

Olivier Copijn, die namens het Platform Boomspecialisten bij de VHG enkele jaren heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het fellowship *urban forestry*: 'Na de opleidingen tot boomveiligheidscontroleur, European treeworker en European tree technician en de hbo-leergang Bomen en stedelijke omgeving, hadden we onze zinnen gezet op een plaats in de academische wereld voor het boomspecialisme. We wilden deze samenwerking bewust in Delft starten. Met de Technische Universiteit Delft willen we een brug slaan tussen groen, de maatschappij, en andere disciplines die ertoe doen in de stedelijke omgeving, zoals landschapsarchitectuur, stedenbouw en civiele techniek. Het fellowship zal niet opnieuw het wiel gaan uitvinden; er is al veel kennis. Wij beogen dat René van der Velden als een spin in het web bestaande kennis gaat inventariseren en bundelen en van daaruit nieuwe onderzoeken gaat initiëren. Er bestaan immers al de nodige wetenschappelijke publicaties, met name in Duitsland. In Nederland hebben we te maken met heel andere omstandigheden, vooral wat de bodem betreft. Een- à tweemaal per jaar komt er een klankbordgroep samen met vertegenwoordigers van de VHG, Stadswerk, Bomenstichting, opdrachtgevers zoals gemeentelijke boombeheerders en onderwijsinstellingen. Deze bijeenkomsten gaan over de inhoud van het fellowship, zodat de wetenschap voeling houdt met de behoeften in de praktijk.'

'Er wordt tienmaal zo veel geïnvesteerd in grijs als in groen, terwijl de baten aantoonbaar gelijk zijn'

aanwezig is. Met het oog op de klimaatverandering willen we onderzoek doen naar landklimaatbomen, maar ook naar bomen van het zuidelijk halfmond.'

'Het derde thema van het fellowship is ecologie en biodiversiteit. Binnen dat thema willen we bekijken hoe bomen en bossen in steden bijdragen aan de biodiversiteit, en wat ze ons in fundamentele zin kunnen leren over ecologie. In steden zie je organismen en ecosystemen samenleven met mensen in allerlei verschillende bebouwde omgevingen. Stadsbossen kunnen waardevol zijn als laboratoria, om meer inzicht te krijgen in soorten en biodiversiteit in kunstmatige omgevingen.'

'Ik wil graag vanuit de kennishoek verantwoordelijkheid dragen en daarmee naar buiten treden, maar wel vanuit de inhoud'

Ga je naar buiten treden in een voortrekkersrol voor de groenbranche?

'Ik wil graag vanuit de kennishoek verantwoordelijkheid dragen en daarmee naar buiten treden, maar wel vanuit de inhoud. Ik werd onlangs door NPO 1 gebeld om commentaar te geven op de stelling dat één boom gelijkstaat aan tien airco's.

Het gaat in Nederland met de stadsbomen relatief goed; de meeste stadsbomen hebben deze zomer overleefd, ondanks de fikse hittestress. Toch voel ik me verantwoordelijk om daar vanuit mijn kennisachtergrond wat over te zeggen. Groen in steden is een belangrijk onderwerp, en vanwege de klimaatverandering moeten we daar harder mee aan de slag. Bovendien wordt het er nog steeds een beetje bij gedaan. Het investeringsniveau voor grijze infrastructuur is tienmaal zo hoog als voor groene infrastructuur, terwijl de baten aantoonbaar gelijk zijn. Ook wordt er bij projecten eerst gewerkt aan het neerzetten van infrastructuur en woningbouw, en pas als deze "hardware" staat, vraagt men zich af hoe deze profielen moeten worden ingericht, onder andere met groen. Aangezien de baten van groen even hoog zijn als die van grijs, verdient de groene branche meer aandacht. Wetenschap kan daaraan bijdragen.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27799/er-is-weinig-kennis-op-detailniveau-over-steden-als-bomensteden

De sleutel tussen beleid en beheer

Alles over Groenbeheer ondersteunt beleidsmakers en groenbeheerders bij het bereiken van een kwalitatief hoogwaardige buitenruimte tegen acceptabele beheerkosten

Waarom kiest u voor Alles over Groenbeheer?

- Bestandsbeheer ▪ RAW-bestekken ▪ Groeiplaatsonderzoek
- Ontwerp- en inrichtingsadvies ▪ Bomen Effect Analyses
- Planmatig Beheer ▪ Directievoering en toezicht
- Inventarisaties ▪ Bomenwacht

www.allesovergroenbeheer.nl

Meerheide 110a 5521 DX EERSEL ▪ Beilerstraat 24 9401 PL ASSEN
info@allesovergroenbeheer.nl t. 0497-534044

ONTDEK

De meest innovatieve werkbroek voor boomwerkers

- ✓ Best ventilerende broek
- ✓ Perfecte pasvorm dankzij Stretch TeXXion
- ✓ Waterdichte kniestukken
- ✓ Zeer licht van gewicht (ca. 1100 g in maat M)
- ✓ Verkrijgbaar in verschillende kleuren en beenlengtes

Voor SIP Protection, overige persoonlijke beschermingsmiddelen en klimmaterialen gaat u naar:

Woudhuizermark 79 • 7325 AC Apeldoorn • Nederland • 31 (0)575 59 99 99 •
info@stiermandeleeuw.nl • www.stiermandeleeuw.nl •

‘Als bedrijven het hout toch hebben liggen, waarom zou je het dan niet doen?’

VGR Groep maakt chips uit groenafval en warmt er zijn eigen bedrijfsruimte mee op

VGR Groep is in de eerste plaats composteerder, maar verwerkt groenresten ook in chips. Het bedrijf verwarmt daarmee de bedrijfsruimtes en verkoopt de chips lokaal.

Auteur Santi Raats

Voor de uitbreiding van ons team zijn wij opzoek naar een Projectcoördinator (30-37 uur per week)

Terra Nostra BV is een ambitieus bedrijf op het gebied van onderzoek en advies rondom bomen. Deze bomen staan hoofdzakelijk in de openbare ruimte. We hebben de nieuwste technieken en expertise op het gebied van boomonderzoek zelf in huis. We zijn een ambitieus bedrijf met ruim 40 jaar praktijkervaring. Terra Nostra koppelt binnen haar bedrijf wetenschap met praktijk. We staan met beide benen op de grond en onze adviezen zijn waar nodig wetenschappelijk onderbouwd.

De functie:

Je bent als projectcoördinator een essentieel onderdeel van een groeiende organisatie met een team van creatieve denkers. We leveren samen een bijdragen aan de groene stad van de toekomst.

Interesse:

Stuur dan een e-mail met CV naar: info@terranostra.nu t.a.v. Henry Kuppen

www.terranostra.nu

Werkzaamheden:

- Meewerken aan offertetrajecten;
- Het inplannen van de opdrachten;
- Het uitvoeren van de praktische voorbereiding van de onderzoeksopdrachten;
- Klantcontact onderhouden en afspraken maken met opdrachtgevers omtrent de uitvoering van opdrachten;
- Administratieve werkzaamheden met betrekking tot de Wet Natuurbescherming en controle van rapportages.

Wat bieden wij je:

- Groeimogelijkheden binnen een professionele organisatie met een prettige informele werksfeer;
- Een functie met verantwoordelijkheid en vrijheid vanuit onze vestiging in Bleskensgraaf;
- Mogelijkheden tot het volgen van opleidingen en cursussen door middel van individueel opleidingsplan;
- Salaris in overeenstemming met de functie en goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

boom

Kenniscentrum voor Bomen

Veldmodules voor het snel en efficiënt opnemen van boomgegevens, zoals onderhoudskenmerken, boomveiligheidscontroles en boominspecties.

Ook: Monumentale en waardevolle bomen module, objectief en meetbaar.

"METEN IS WETEN"

meer info en demofilm op onze website

www.boom-kcb.nl/boom-trekproef

www.boom-kcb.nl

+31 (0) 516-441765
info@boom-kcb.nl

Grindweg 11
8422 DM Nijeberkoop

DE Boomwortelgeleiding

GREENMAX
connecting green and infrastructure

Voorkom wortelopdruk

- Bewezen werking sinds 1976
- Voorkomt verlies van stabiliteit van de boom
- De meest hoogwaardige panelen op de markt
- Wortelankers voorkomen opdrukken van panelen
- Panelen zijn in elke vorm te buigen (hoek)
- Hoogtes: 30, 45, 60, 90, 105 en 120 cm hoog

Arwin Verschoor

Hoogwaardige houtfracties, 'A-hout', wordt verwerkt in de industrie, zoals de spaanplaatindustrie

VGR Groep bestaat uit VGR Dienstverlening, VGR Equipment en VGR Composteerinrichting. De laatste poot is ontstaan in 2015. Hiervoor nam Verschoor een composteerinrichting in Bakel over.

Compost

Net zoals het bossysteem circulair is, maakt VGR compost van reststromen om de bodem mee op te waarderen. Binnen het bedrijf vormen de activiteiten hierdoor een gesloten, circulaire keten. In het groeiseizoen richt VGR Groep zich op beheer

en onderhoud van sport- en speelvelden. Vanaf het najaar maakt het bedrijf de omgeving winterklaar. Alle reststromen worden verwerkt tot compost of biomassa. De compost wordt met de veldbewerkingmachine Topchanger verwerkt door de bodem van sportvelden en greens op golfbanen.

Chips

Hoogwaardige houtfracties, 'A-hout', wordt verwerkt in de industrie, zoals de spaanplaatindustrie. B- en C-hout kunnen dienen als biobrandstof. VGR Groep verwerkt het snoeimateriaal van bomen tot biomassa. Dit proces begint met de verwerking van groenafval in een eigen versnipperaar tot chips.

Zeven op fractie

Verschoor: 'In de praktijk kwamen we erachter dat de vijzels bij het chippen of vervezelen kunnen vastlopen door grond of zand. Onzuiver houtafval geeft ook teveel asuistoot in kachels en zorgt voor aanslag in de waterketel. Je moet dus nauwkeurig zeven op fractie. Van grovere partijen maken we nu compost. Dat kan laagwaardige compost voor de landbouw zijn, maar ook hoogwaardige compost.

Alleen van zuiver houtafval maken we chips. Je kunt ook niet alles opstoken.' Na het chippen worden de snippers op het terrein gezeefd; daarna worden ze gedroogd. Het drogen van de chips gebeurt buiten. 'Door de hoge temperatuur die vanzelf in de berg ontstaat, drogen de chips. Ze moeten ook weer niet 100 procent droog zijn, want dan is er te weinig verdamping en komt er te weinig energie vrij.'

Subsidie

Zoals menige hovenier het hout van gekapte bomen thuis in zijn haard of kachel opstookt, staat er in de showroom van VGR Groep een gigantische CO2-neutrale warmtekachel van een paar meter hoog met ketel en boiler. Het water wordt warm gestookt met eigen chips en stroomt vervolgens door het verwarmingsstelsel van het gehele bedrijfspand. Het stelsel heeft een inhoud van 9 kubieke meter en een capaciteit van 80 kilowatt. De kachel kostte 35 duizend euro en het bedrijf kreeg een subsidie van 80 euro per kilowatt.

Waarom niet?

Verschoor wil circulair werken uit overtuiging. 'In principe hebben we nu meer logistieke bewegingen, en de asladen van de kachel moeten tweemaal in de week worden schoongemaakt, in de winter dagelijks. Maar ik hoef geen energie meer in te kopen. Duurzaamheid past gewoon in deze tijd. Meer bedrijven zouden een kachel met boiler moeten aanschaffen als ze het hout toch hebben liggen. Waarom zou je het niet doen?'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27830/als-bedrijven-het-hout-toch-hebben-liggen-waarom-zou-je-het-dan-niet-doen

GROOT... KLEIN...

en alles daar tussenin.

Ongeacht de werkzaamheden, HANSA heeft een versnipperaar voor iedere toepassing. Versnipperaars met een capaciteit van 40 tot 160 mm, oerdegelijk en van wereldklasse!

www.hansachippers.nl
 TEL NR 024-622 1270 | info@angenendt.nl | Tuin & Parkmachines Angenendt, Kasteelsestraat 7, 6611 KA Overasselt

Jo Beau boomstronkfrees – stobbenfrees –
rogneuse de souches – stumpgrinder – B13-90

‘De grondlegger van compacte trommelhakselaars en stobbenfreesen’

Twintig jaar Jo Beau

Toen gediplomeerd matrijzenbouwer Jozef Beuprez in 1989 een tuinwinkel overnam, kon hij niet vermoeden dat een kleine dertig jaar later een bedrijf met zijn naam wereldwijde bekendheid zou genieten. Vandaag de dag staat zijn zoon Christophe Beuprez aan het roer van het innovatieve familiebedrijf Jo Beau uit Brugge. De internationale producent van zelfontworpen compacte mobiele hakselaars, stronkenfreesen en verticuteer-machines bestaat alweer twintig jaar.

Auteur: Guus van Rijswijk

Tijd voor een terugblik dus, want nadat Jozef Beuprez met zijn eigen creaties op de proppen kwam, ging het snel met de Vlaamse tuinmachinereproducent. Van een kleine werkplaats in 1998 groeide het bedrijf in twintig jaar tijd uit tot een fabriekspand van zo'n 2500 vierkante meter. De

exportmanager van het bedrijf, Menno Plooi, vertelt: 'Nadat Jozef Beuprez een tuinwinkel had overgenomen, begon hij al gauw machines uit te denken. Rond die tijd verkocht zijn winkel de Walker zero-turn- grasmaaier, waar gemeenten en tuinbedrijven gebruik van maakten. De machine

had een krachtige motor, maar tijdens de kalme wintermaanden kon je de maaier niet gebruiken. Jozef besloot het eenvoudig demonteerbare maai-dek eraf te nemen en verving het maaisysteem door een hakselaar met een uitgedachte trommeltechnologie. De machine werd dus in één klap

bifunctioneel. Het bleek een groot succes: in no time werd hij verkocht in Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland, maar ook in vele landen binnen Europa.'

Revolutionaire trommeltechnologie

In 1998 kwam de eerste typisch gele mobiele houtversnipperaar W300 op de markt. Jo Beau was geboren. De trommeltechnologie van Jo Beau was revolutionair, vertelt Christophe. 'Het ging om een hardstalen trommel met twee messen en een tegenmes, met een uitgekiend design. Door de stand van de invoertrechter, in combinatie met de messen die waren gemonteerd op een messen-trommel, werd het mogelijk om takken en ander groenafval met hoge snelheid in te voeren, te versnipperen en uit het toestel weg te werken. Daarbij maakte het hakselen dwars op de vezelrichting het verschil. Het resultaat is houtsnippers die er mooi uitzien en voor verschillende doeleinden kunnen worden gebruikt.' 'Een hakselaar uit de 300-serie in combinatie met een 13 pk-aandrijving kan makkelijk vijf kuub houthaksel per uur aan. Dit heeft in de loop der jaren geresulteerd in de ontwikkeling van de grotere, zelfrijdende M500-houtversnipperaar, die makkelijk acht kuub houthaksel per uur kan verwerken,' vertelt Christophe. 'Mijn vader dacht er lang over na. Deze machine kon het verschil maken met de bestaande varianten. Eerst werden er prototypes gemaakt, die weer werden verbeterd. Die eerste hakselaar, de W300, werkte zo goed dat al onze latere machines erop gebaseerd zijn. Dus: een robuuste, ergonomische machine, die weinig onderhoud nodig heeft en doet waarvoor hij ontworpen is. Inmiddels is het gamma hakselaars uitgebreid met zelfrijdende, elektrische, hydraulische en PTO-aangedreven modellen.'

Innovatieve drive

Jo Beau levert momenteel aan professionele tuinaannemers, boomverzorgers, verhuurbedrijven, groendiensten, gemeentelijke overheden en ook aan de veeleisende particuliere groenwerker. In het voorjaar van 2019 komt er weer een nieuw product op de markt, vertelt hij. 'Meer daarover wordt later bekend.' Vandaag staat het innovatieve familiebedrijf, waar momenteel zo'n vijftien mensen werken, onder leiding van de jongste zoon Christophe. Toch is de oprichter en naamgever van het bedrijf, Jozef Beuprez, nog altijd de innovatieve drive achter Jo Beau, vertelt Menno. 'Ook al is hij met pensioen, Jozef kan niet stilzitten. Hij is elke dag op de fabriek, om mee het voortouw te nemen bij het ontwikkelen van nieuwe ontwerpen en het zoeken naar oplossingen voor toepassingen in het groenonderhoud. Dat is ook echt zijn kwaliteit: ontwerpen, verbeteren, toegankelijker maken met minder onderhoud. Een prachtig en recent voorbeeld is de splinternieuwe volautomatische boomstronkfrees B37-110. Deze stobbenfrees is met zijn breedte van slechts 74 centimeter de meest compacte volautomatische boomstronkfrees op de markt. Een opvallend nieuwtje is dat men het toestel kan instellen om zowel links als rechts te laten zakken. Je kunt dus kiezen voor een dubbele werksnelheid. Met zijn brede rupsbanden en grote wendbaarheid rijdt de B37 moeiteloos door ruwe terreinen en grachten. Het is de Rolls Royce onder de stronkenfreesen.'

Geen concessies

Nadat de Jo Beau W300 & M300-versnipperaars het daglicht hadden gezien, volgden de innovaties elkaar snel op, vertelt Christophe. 'Denk aan de eerste B13-90-boomstronkfrees met de Jo Beau Pro-Grinder-technologie. Deze is qua ergonomie

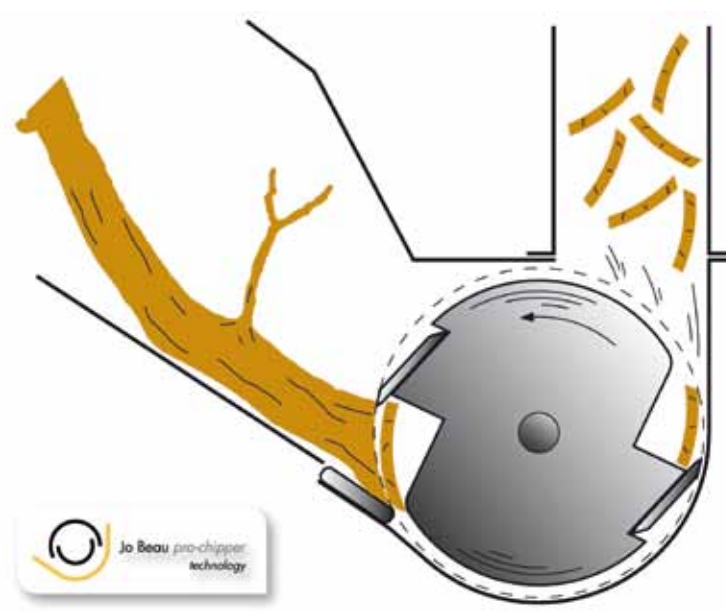

Jo Beau hakselaar – houtversnipperaar – broyeur – chipper - W300

zo gebouwd dat de wielen en het chassis kunnen worden geblokkeerd, zodat hij stil blijft staan terwijl de freesarm vrij kan zwenken op een draai-as. Ook met deze technologie waren wij de eerste op de markt. Later volgde een hele lijn hakselaars en stobbenfreesen en hebben we een hele serie uitgewerkt voor zzp'ers, boomverzorgers, verhuurbedrijven en gemeenten.' Jo Beau maakt ook machines op maat: elk model kan worden gepersonaliseerd met verschillende opties naar wens van de gebruiker. 'Er was een zeer grote vraag naar een smalle, ergonomische stronkenfrees met een grote capaciteit. Toen hebben we onze B24-100-stronkenfrees met een breedte van 64 centimeter ontworpen, de smalste stobbenfrees in zijn categorie die er bestaat. Sinds hij in december 2016 op de markt kwam, is het een topseller.' Toch is de innovatieve kracht niet de enige troef van het bedrijf, vertelt hij. 'Denk ook aan zaken als onderhoudsgemak, duurzaamheid en ergonomie. Alles wordt geproduceerd in ons eigen bedrijf in België en we werken enkel met kwalitatief hoogstaande materialen; daar doen we geen concessies aan. Denk aan

Jo Beau boomstronkfrees – stobbenfrees – rogneuse de souches – stumpgrinder - B24-100

Jo Beau trommeltechnologie

Jo Beau boomstronkfreese – stobbenfreese – rogneuse de souches – stumpgrinder - B31-110

plaatstaal van topkwaliteit, geharde, speciaal geslepen messen, industriële lagers en V-riemen. Dat geeft altijd het beste resultaat.

Cirkel is rond

Jo Beau viert dit jaar zijn twintigjarig bestaan, vertelt Christophe. 'De export wordt jaar na jaar belangrijker en daar zetten wij als bedrijf ook steeds meer onze focus op in. Wij hebben sinds geruime tijd Menno in ons team, die de Nederlandse markt bewerkt om met Jo Beau meer naambekendheid te verkrijgen en een nog betere service te bieden aan onze klanten. De groei en het succes van Jo Beau zijn, naast onze kwalitatieve producten, te danken aan een toegewijd team dat iedere dag 200 procent meewerkt om onze klanten tevreden te stellen', vertelt Christophe. 'Dus vinden we het een mooi moment om de Jo Beau W300 opnieuw te lanceren. We slaan meerdere vliegen in één klap en keren terug naar onze roots met de machine waaraan we ons succes te danken hebben.' De cirkel is weer rond, vertelt Christophe. 'Op beurzen ervaren we nog steeds hoe enthousiast mensen zijn over die machine. Het blijft een uniek systeem. We zijn vaak gekopieerd, maar nooit geëvenaard. We zien de toekomst positief tegemoet.'

Hoveniersbedrijf Huiting blij met machines van Jo Beau

Hoveniersbedrijf Huiting is een middelgroot hoveniersbedrijf uit Vianen, dat klussen uitvoert voor gemeentes, bedrijven en particulieren.

Machine freest vanzelf

'Hoveniersbedrijf Huiting deed twee keer een beroep op de machines van Jo Beau', vertelt Hans

Huiting. 'We hadden al een stronkenfreese op wielen van een ander type. Die is zwaarder om te bedienen, omdat je hem continu zelf handmatig moet voortbewegen.' Vier jaar geleden zocht de hovenier een freese met meer gebruiksgemak. 'Onze vaste dealer, Gebr. Bonenkamp Techniek en Handel uit IJsselstein, attenderde ons op Jo Beau. De B31-110-stronkenfreese die Jo Beau leverde, is volledig geautomatiseerd', laat Hans enthousiast weten. 'Je laat de machine automatisch zakken en beweegt hem met hendels heen en weer, wat veel minder intensief is. Onze werknemers kunnen het werk nu de hele dag volhouden. Je hoeft maar op een knopje te drukken en hij freest vanzelf.'

Bijzondere service met compacte hakselaar

Onlangs schafte Hoveniersbedrijf Huiting ook een M400-hakselaar aan bij Jo Beau. 'We hadden al vier grote hakselaars voor het grotere werk', vertelt Hans. 'Tegenwoordig werken we steeds vaker in moeilijk bereikbare tuinen. Als we daar hakselen, moeten we met de afgezaagde takken naar de hakselaar toe lopen. Met onze gebruikelijke hakselaar kunnen we immers niet door een smal steegje of door een huis.' Via Gebr. Bonenkamp werd Jo Beau opnieuw benaderd voor een oplossing. Die luidde als volgt: je brengt niet het werk naar de machine, maar de machine naar het werk! 'Vervolgens kregen we Jo Beau op bezoek voor een demonstratie met de M400 op ons bedrijf', gaat Hans verder. 'We waren enthousiast over deze demonstratie en wilden de machine uitproberen in een moeilijk bereikbare tuin. Daarom hebben we Jo Beau gevraagd of we deze machine mochten huren. In plaats daarvan bood Jo Beau aan om nogmaals langs te komen voor een nieuwe demo, nu in de tuin van een klant. De kleine compacte

Jo Beau hakselaar – houtversnipperaars – broyeur – chipper - M500

Jo Beau hakselaar – houtversnipperaars – broyeur – chipper - M400

M400 kon met gemak in deze moeilijk bereikbare tuin komen. Nadat we hem een halfuur aan het werk hadden gezien, waren we zo enthousiast dat we er meteen een hebben besteld. Het is een machine naar ons hart. Niet ieder bedrijf komt twee keer langs voor een demo. De service en communicatie van Jo Beau zijn bijzonder goed en werken voor ons erg prettig, aldus een tevreden Hans Huiting.

Meer info: www.jobeau.eu – info@jobeau.eu

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27834/de-grondlegger-van-compacte-trommelhakselaars-en-stobbenfrezen

Makkelijk machinebeheer

Concept Poel Machinebeheer ontzorgt gebruiker

Met het Poel Machinebeheer-concept van Poel Bosbouwartikelen wordt het onderhouden en beheren van openbaar groen een stuk eenvoudiger, duurzamer en goedkoper.

Auteur: Guy Oldenkotte

Bedrijven die zich bezighouden met het beheren van openbaar groen, hebben geen klagen over het aantal uitdagingen waar zij dagelijks mee te maken hebben. De vraag naar hoge kwaliteit, gekoppeld aan veilig en ergonomisch werken tegen een betaalbare prijs, is bijna vaste prik bij alle werkzaamheden. Daar komt ook nog eens de nadrukkelijke vraag naar milieubewust en milieuvriendelijk werken bij. Ondernemers hebben er bijna een dagtaak aan om te zorgen dat al die wensen worden meegewogen en gerespecteerd. Poel Bosbouwartikelen probeert zijn klanten te ontzorgen door hen het Machinebeheer-concept aan te bieden. Ondernemers in de groenvoorzie-

ning kunnen hun bestaande machinepark aan Poel overdragen en vervolgens terugleasen. Het voordeel daarvan is dat de zorg voor het onderhoud, de keuring en de revitalisering van de machines voortaan gedragen wordt door Poel Bosbouw. 'Klanten kunnen hun defecte of oude machines naar onze vestigingen in Amsterdam en Apeldoorn brengen, waar wij hen vervolgens een vervangend model aanbieden. Wij proberen daarbij vooral modellen aan te bieden die werken op accu's', vertelt Luka Visser van Poel Amsterdam. 'De ingeleverde machine wordt dan bij ons door onze experts uit elkaar gehaald en grondig onderzocht. Als ze een probleem ontdekken, proberen ze dat eerst op

te lossen. Mocht blijken dat de machine niet meer gerepareerd kan worden, dan wordt hij ontdaan van de goede onderdelen; die worden op de plank gelegd. Ze kunnen van pas komen bij de reparatie van een soortgelijke machine waarvan het betreffende onderdeel versleten is.' Mocht blijken dat de machine wel gerepareerd kan worden, dan worden de onderdelen geïnspecteerd, schoongemaakt en vervangen. 'De monteurs doen dat volgens de checklisten die voor alle machines zijn opgesteld. Zodra de reparatie voltooid is, wordt de machine getest. Na afloop van een geslaagde test wordt de machine nogmaals geïnspecteerd door onze kwaliteitscontroleur. Als die tevreden is, wordt de

Ingeleverde machines worden grondig geïnspecteerd voordat een besluit wordt genomen over hun toekomst.

Poel Bosbouwartikelen is één van de grootste vertegenwoordigers van Stihl-gereedschap.

'Wij kunnen voortaan ook via een app volgen wie er waar met welke machine werkt. Dat maakt alles extra inzichtelijk'

machine gestickerd en te koop aangeboden.' Poel geeft een garantie van een half jaar op de gereviseerde machine.

Elektrisch aangedreven

Inmiddels zijn er verschillende bedrijven door heel Nederland die hun machinepark aan Poel Bosbouw hebben overgedragen en nu accu-aangedreven machines gebruiken. De Tominggroep is één van die gebruikers. 'Onze klanten stellen steeds vaker

als voorwaarde dat we CO2-neutraal werken in de bestekken waarop wij inschrijven', zegt Erik van de Beld van de Tominggroep. Van de Beld is hoofd van het bedrijfsbureau. 'De afspraak is dat een derde van de machines die wij straks terugleasen, volledig elektrisch aangedreven is.' Het machine-arsenaal van de vestiging in Almere is inmiddels bij Poel Bosbouwartikelen ondergebracht; dat van de vestiging in Hilversum volgt komend voorjaar. 'We zijn nu bezig om de vestiging in Hilversum hierop voor te bereiden. Zo is Leander bezig een nieuwe stroomkabel te leggen en wordt het netwerk aangepast, zodat wij straks zelf de accu's voor de machines kunnen laden.' Daarnaast wordt er de komende maanden 1600 m2 aan zonnepanelen op het dak van het kantoorpand van de Tominggroep gelegd. 'Het voordeel van accu-aangedreven machines is dat ze stiller, schoner en lichter zijn. Daarmee helpen wij onze klanten bij het bereiken van hun duurzaamheidsdoelstellingen, maar het is voor ons personeel ook veel prettiger werken.' De accu's voor alle accu-aangedreven werktuigen worden door de werknemers in een speciaal harnas op de rug gedragen. Het gereedschap is daardoor lichter en beter te manoeuvreren. Bovendien kan de werknemer zo ergonomischer werken.

Minder financiële lasten

Van de Beld roemt ook de financiële voordelen als gevolg van de overdracht van hun gereedschap aan Poel Bosbouwartikelen. 'Wij hoeven voortaan geen onderdelen meer op voorraad te hebben, omdat het onderhouden en beheren van de machines nu helemaal de verantwoordelijkheid van Poel Bosbouwartikelen is.' Een uitzondering vormen de zogenaamde slijtdelen. 'Die moeten wij wel zelf inkopen en vervangen. Ons personeel is er echter helemaal voor toegerust en is gediplomeerd om dat zelf te kunnen doen.' Volgens Van de Beld heeft de Tominggroep straks ook een veel jonger en beter georganiseerd machinepark. 'We hebben nu machines van drie tot acht jaar oud; in elke groep is veel variatie qua merk. Straks wordt die variatie teruggebracht.' Hij schat dat de Tominggroep ongeveer 360 machines bij Poel Bosbouwartikelen gaat onderbrengen. Veel daarvan zullen in de toekomst van Stihl zijn. 'Poel Bosbouwartikelen is één van de grootste Stihl-dealers van de Benelux', zo verklaart Luka Visser. 'Stihl staat bekend om de hoge kwaliteit van zijn producten en de overgang van motorisch naar accu staat momenteel centraal. Iedere dag zijn er verbeteringen en ontwikkelingen op dit gebied. De afgelopen vijf jaar zijn er enorm veel veranderingen geweest qua accutechniek, waardoor het mogelijk is om veel motorisch aangedreven machines één op één te vervangen door machines met accu-aandrijving.' Zowel Visser als Van de Beld wijst erop dat de prijs voor brandstof naar verwachting alleen maar zal toenemen, terwijl de prijzen voor (duurzame) energie zullen afnemen. Dat machines op brandstof geüpgraded worden of vervangen door machines met accu-aandrijving, is daarom een economisch interessante overweging.

Hoewel de medewerkers van de Tominggroep al veel ervaring hebben met accu-aangedreven machines, zorgt Poel Bosbouwartikelen ervoor dat ze van alle kennis en ervaring worden voorzien. 'We hebben inmiddels een heel pakket zogenaamde toolboxen ontvangen: documentatie waarin overzichtelijk weergegeven wordt hoe er met de machine moet worden omgegaan', aldus Van de Beld.

Alles te volgen

Behalve de zekerheid van voldoende en betrouwbare machines die milieuvriendelijker, stiller en zuiniger zijn, brengt de samenwerking met Poel Bosbouwartikelen de Tominggroep nog meer voordelen. 'Wij kunnen voortaan ook via een app volgen wie er waar met welke machine werkt. Dat maakt alles extra inzichtelijk. Er werken bij de

5 min. leestijd

'Het lukt ons nu nog beter om alles goed door te rekenen. Doordat wij CO2-neutraal werken, scoren we extra compensatiepunten bij de meeste aanbestedingen'

Tomingroep ruim 450 mensen; die komen niet dagelijks op onze vestiging. Dankzij de app weten wij precies waar welke machine is en hoeveel er mee gewerkt is. Zo kunnen we ook zien wanneer het tijd is om de machine te onderwerpen aan een servicebeurt', zegt Erik van de Beld. Omdat de Tomingroep niet langer zelfstandig het onderhoud hoeft te doen, hoeft ook niet meer te worden bijgehouden wanneer de machines moeten worden gekeurd. Die verantwoordelijkheid neemt Poel Bosbouwartikelen op zich.

Van de Beld verwacht met al die kennis straks nog beter en gestructureerde te kunnen werken, zonder dat de Tomingroep voortdurend zware kostenposten met zich mee sleept. 'Het lukt ons nu

nog beter om alles goed door te rekenen. Doordat wij CO2-neutraal werken, scoren we extra compensatiepunten bij de meeste aanbestedingen. Dankzij deze kennis kunnen we nog scherper inschrijven op aanbestedingen; dan zullen niet alleen de compensatiepunten voor onze CO2-neutrale aanpak opvallen, maar ook onze prijs.'

Een nieuw leven van hoge kwaliteit

Het leaseconcept is aantrekkelijk voor bedrijven die geheel ontzorgd willen worden door hun bestaande machinepark bij Poel Bosbouwartikelen onder te brengen. Maar het is ook aantrekkelijk voor eenieder die op zoek is naar een betaalbare aanvulling op zijn huidige machinepark. Alle machines die Poel Bosbouwartikelen samenvoegt tot één nieuwe unit, worden uitvoerig getest voordat ze te koop worden aangeboden. 'Fabrikanten zoals Stihl onderwerpen alle machines aan een buigtest, duurzaamheidstest, vibratietest en bijvoorbeeld een stoftest. Maar ook de accu-ontwikkeling en de kwaliteit van het magnesium-spuitsysteem worden onderzocht', vertelt Luka Visser. 'Bovendien onderwerpen ze elke machine aan een stromingssimulatie, meten ze het producerende geluid en plaatsen ze de machine in een klimaatkamer om de effecten van het klimaat te meten. Natuurlijk testen ze ook de kwaliteit van het materiaal en bovenal de snijbescherming. Dat zijn voor hen standaardtesten voor producten die ze nieuw in de markt zetten. Bij Poel Bosbouw vormen die testen ook het uitgangspunt bij het vaststellen van de kwaliteit van de gerevitaliseerde machines, die wij vervolgens aanbieden volgens ons leaseconcept.' Het leaseconcept is daarmee niet alleen een garantie voor betaalbare machines en machinebeheer, maar ook een garantie dat men altijd met veilig materiaal werkt.

Waar mogelijk wordt de brandstofaandrijving vervangen door accu's.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27875/makkelijk-machine-beheer

Unieke zaag-kloofmachine van Posch in Nederland

Bij de aanschaf van een zaag-kloofmachine voor het produceren van haardhout gaat men niet over één nacht ijs. Zo was de firma Sterhout uit het Friese Boijl op zoek naar een machine die forse houtstammen kon verwerken, voorzien was van een verlengde aanvoertafel voor lange boomstammen en daarbij ook nog eens in de eigen huisstijlkeur kon worden gespoten. Sterhout vond de oplossing in de Posch SpaltFix K-650 Vario mobiel, geleverd door de firma Stierman De Leeuw uit Apeldoorn. Stierman De Leeuw is leverancier van bos-, tuin- en parkbenodigdheden en in Nederland de exclusieve importeur van het merk Posch.

De K-650 is uitgerust met een PowerCut-zaag en verlengde aanvoertafel die stammen met een diameter tot 65 cm en lengte van 5 m kan verwerken. Maar het bijzondere detail zit hem in het AutoSplit-kloofmes, dat met 16 ton kloofkracht moeiteloos en automatisch hout splijt. Dit in tegenstelling tot andere kloofmachines, waarbij het hout tegen het kloofmes wordt geduwd. Zelfs keihard beukenhout wijkt zonder problemen voor het X-vormige kloofmes, dat het hout in vierkante blokken van

constant formaat splijt. Vierkante blokken hebben ten opzichte van driehoekige blokken het voordeel dat ze gelijkmatiger drogen en makkelijk zijn te stapelen in de houtopslag.

De machine kan worden ingesteld voor de productie van grote massieve blokken tot kleine blokken hout. Elk gewenst formaat is instelbaar, met een kantlengte tussen 5 en 15 cm en een blok lengte van 25 tot 50 cm. De machine wordt volledig elek-

tronisch bediend in verband met de bedrijfsveiligheid.

Snel wisselen van zaagketting

Het ontwerp van de K-650 is ook op andere punten slim te noemen. De machine combineert twee arbeidscycli in één, namelijk zagen en kloven, waardoor het werk snel kan worden uitgevoerd. De zaagkettingen kunnen binnen een minuut gewisseld worden; voorheen was dit voor de machinist

Eerste SpaltFix K-650 in Nederland

De SpaltFix K-650 Vario mobiel is de eerste machine van dit formaat en deze capaciteit die Stierman De Leeuw in Nederland heeft geleverd. Omdat er in Nederland geen machine is die volstaat binnen de benchmark, organiseerde Stierman De Leeuw in samenwerking met Posch speciaal voor Sterhout en Haardhout van den Akker een referentiebezoek aan Sönke Butenschön, een producent van haardhout in het Duitse Rendsburg. De vergelijkbare machine draaide zoals verwacht soepel en snel. Het enige probleempje was de kleur van de machine; die is standaard groen/oranje. Gelukkig was het mogelijk om de delen te spuiten, dus ook dat hobbeltje werd overwonnen en zo stond niets de aanschaf van de K-650 meer in de weg.

Oostenrijkse kwaliteit

Als leverancier van haardhout, houtsnippers en tuinhaarden beschikt Sterhout over een eigen machinepark voor houtbewerking. Sterhout gebruikt bomen uit de buurt, dus niet uit het buitenland, zoals veel andere haardhoutleveranciers doen. 'Goede houtproducten hoeven niet van ver te komen', aldus Sterhout. Deze vlieger gaat echter niet altijd op, want de K-650-zaag-kloofmachine die Sterhout bestelde, komt direct uit de Posch-fabriek in Oostenrijk. Om de machine in ongebruikte staat bij de klant af te leveren, werd deze met speciaal transport vanuit Oostenrijk naar Friesland vervoerd. Daar staat hij inmiddels op het terrein van Haardhout van den Akker, met wie Sterhout nauw samenwerkt.

Convoi exceptionnel

Vanwege het formaat van de zaag-kloofcombinatie werd de machine in drie delen op een dieplader getransporteerd. De delen werden bij aankomst meteen gemonteerd door de specialisten van

Stierman De Leeuw. Dankzij de jaarlijkse trainingen die zij volgen bij Posch, werd de machine nog dezelfde dag in originele staat in elkaar gesleuteld en konden de eerste kuubs meteen worden geproduceerd.

Capaciteit van 20.000 m³

De eerste draaidag van de K-650 resulteerde in 100 kuub haardhout. Deze productie is hard nodig, want het haardhoutseizoen staat voor de deur. Deze eerste kuubs haardhout zijn het begin van 5.000 m³ die moet worden gekloofd, zowel voor Sterhout als Haardhout van den Akker. En dat is nog maar het begin, want de machine heeft een capaciteit van 20.000 m³ per jaar.

Het technische team van Stierman De Leeuw heeft ervoor gezorgd dat het haardhoutseizoen vlekkeloos van start gaat. Zo kunnen de houtstokers er deze winter weer warmpjes bij zitten op de lange avonden, bij de haard of bij een knapperend vuurtje in de tuin.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27832/unieke-zaag-kloofmachine-van-posch-in-nederland

doorgaans een tijdrovende klus. Ook is de machine uitgerust met een zeefmechanisme, dat ervoor zorgt dat het kleine afval aan het einde van de transportband kan worden opgevangen in een container. Zo blijft het hout schoon en nagenoeg vrij van afvalhoutjes. De cabine is op verzoek van Sterhout uitgerust met klimaatbeheersing en een geveerde stoel, zodat de machinist comfortabel kan werken, of het nu hartje winter is of zo warm dat de mussen van het dak vallen.

De krachtige stobbenfreesen uit de HemoS-serie worden veel in de bosbouw ingezet

‘In de bosbouw wil je een stobbenfrees met veel capaciteit’

Bij de aanschaf van een stobbenfrees gaat het om techniek, geld, maar ook voorkeuren

Een HemoS-stobbenfrees van Foppe Mosterman draait meestal veel uren. Het zijn de zwaarste machines in hun soort. Toch is capaciteit niet het antwoord op elk probleem bij de aanschaf van een werkpaard als dit. De keuze van de juiste stobbenfrees is een proces van bedrijfstechnische en financiële afwegingen, maar hangt ook af van de persoonlijke voorkeuren van de gebruiker.

Auteur: Paul van der Sneppen

3 min. leestijd

van de zwenkbeweging van de giek wordt vol-automatisch aangepast aan de werkdruk van het freeswiel. Wanneer de werkdruk toeneemt, wordt de zwenkbeweging automatisch afgeremd. Het inregelen gebeurt op een touchscreen in de cabine van de trekker.

‘Het is niet zozeer bedoeld om de machine hufterproof te maken. Het is vooral een hulpmiddel. Je kunt de computer namelijk helemaal naar wens inregelen. Je kunt rekening houden met persoonlijke voorkeuren, de scherpte van de beitels, het hout dat je aan het bewerken bent en alle andere denkbare factoren.’

Capaciteit

Het is waar dat bosbouwers bij het kopen van een stobbenfrees graag kiezen voor veel capaciteit, zegt Mosterman. Toch is vermogen alleen niet zaligmakend. Hemos heeft daarom nog een flink pakket aan variatiemogelijkheden beschikbaar. De S850-serie kan worden uitgevoerd met een zwaardere lagering op de freeskop. Daarnaast zijn er uitvoeringen met vier verschillende hydromotoren, waarvan de kleinste toch nog een vermogen levert van 150 pk en de grootste maar liefst 450 pk. Alle varianten zijn uitgevoerd met een 850 millimeter-freeswielschijf.

Ook wanneer de keuze is gemaakt en de aanschaf gedaan, valt er nog te variëren. De pomp is namelijk variabel in te stellen. Dat heeft als voordeel dat de chauffeur de keuze heeft tussen meer koppel

of meer toeren. Een hoog toerental maakt het mogelijk om mooi en rustig te frezen. Het nadeel is dat de beitels sneller slijten en de spanen verder weg spatten. ‘Je ziet daarom vaak dat chauffeurs die beschikken over veel vermogen, kiezen voor het gebruik van wat stompere beitels, die langer meegaan.’

‘Dit materieel is vooral interessant als je er veel werk voor hebt’

Wie met een stobbenfrees van Hemos werkt, is waarschijnlijk een door de wol geverfde professional die inmiddels kan lezen en schrijven met zijn frees. De machines zijn nu eenmaal niet bedoeld voor incidenteel gebruik. Hemos bedient met de stobbenfreesserie namelijk een markt van intensieve gebruikers. Veel klanten zijn werkzaam in de bosbouw. Toch worden ook deze ervaren gebruikers steeds meer ondersteund door computertechnologie. Maar niet elke gebruiker maakt daar meteen dankbaar gebruik van. ‘Een enkele gebruiker schakelt die computergestuurde hulpmiddelen helemaal uit. Dat is voor beginners, zeggen ze dan. Die mannen varen liever op fingerspitzengefühl’, weet Mosterman.

Computer

Toch lijkt het een heel zinnige innovatie. De computertechnologie waarover de machinebouwer spreekt, helpt de chauffeur van de stobbenfrees namelijk om de beitels van de freeswielschijf optimaal door het hout te laten werken. De snelheid

HemoS-stobbenfrees S850Z-350-355 Unimog: minder manuren op de weg en meer uren op locatie; een lichtere HemoS-stobbenfrees op een snelle Unimog-vrachtwagen

MET JE KLIMSPECIALIST KUN JE DE BOOM IN!

**24/7 GET YOUR GEAR HERE:
WWW.POELBOSBOUW.NL/WEBSHOP/KLIMMATERIALEN**

© Poel Bosbouwartikelen B.V. | Steenbokstraat 45 | 7324 AZ Apeldoorn

T: (055) 303 22 00 | verkoop@poelbosbouw.nl

Voor de klimspecialisten bent u in Apeldoorn welkom

© Poel Gooi en Vecht VOF | Rijksweg 41a | 1396 JD Baambrugge

T: (0294) 291 090 | baambrugge@poelbosbouw.nl

www.poelbosbouw.nl

poel

Hemos-stobbenfrees S850Z-350-355 Unimog: minder manuren op de weg en meer uren op locatie; een lichtere Hemos-stobbenfrees op een snelle Unimog-vrachtwagen

Foppe Mosterman: 'Computertechnologie is geen vervanging voor fingerspitzengefühl.'

Een ander voordeel van de hydrauliek is dat het de machine veel meer bewegingsruimte geeft

Varianten

De klanten die voor een stobbenfrees kiezen met een vermogen tussen de 150 en 450 pk zijn doorgaans aannemers die jaarlijks veel uren werk hebben voor de machine. De gebruikers die de machine inzetten op aangenomen werk kiezen voor de zwaardere varianten uit de serie. Aannemers die meer uren draaien, adviseert Mosterman meestal een kleinere variant. 'Op dat soort klussen wil je vaak wat meer uren maken. Als je dan met een grote machine komt aanzetten die een stronk in luttele minuten wegfreest, heb je relatief veel aanrijtijd en een hoge afschrijving voor een relatief

klein aantal facturable uren. Dat is bedrijfstechnisch niet verstandig. Dan kun je beter met een kleinere machine werken en wat meer uren maken. Een Duitse klant heeft bijvoorbeeld een van de lichtere varianten uit onze serie op een Unimog-vrachtwagen gezet. Die kan zo over relatief grote afstanden snel aanrijden. Op locatie kunnen ze rustig werken, waardoor ook de slijtage aan de machine wordt beperkt. Wanneer ze klaar zijn, kunnen ze in korte tijd weer terug naar de werkplaats rijden. Zo werken ze heel kostenefficiënt.'

Een andere belangrijke afweging die klanten naar

de wat zwaardere soorten stobbenfrees trekt, is de hydrauliek. De machines in deze klasse zijn vrijwel allemaal volledig hydraulisch aangestuurd. 'Meer dan duizend uur per jaar draaien met een mechanische stobbenfrees is eigenlijk ondoenlijk. Dat geeft te veel hoofdpijn. Dan is er altijd wel wat kapot', zegt Mosterman. 'Hydraulische aansturing is veel minder onderhoudsgevoelig dan een mechanische overbrenging van de tractor naar het freeswiel.'

Bewegingsruimte

Een ander voordeel van die hydrauliek is dat het de machine veel meer bewegingsruimte geeft. Het is dankzij de hydrauliek dat de Hemos-stobbenfrees aan een giek zijn gemonteerd. 'Met een giek kun je bijvoorbeeld ook in een slootkant werken, op een talud of over een hek heen reiken. Voor sommige klanten is die flexibiliteit onmisbaar.'

Bij een krachtige stobbenfrees als die uit de Hemos-serie hoort wel een passende trekker, benadrukt Mosterman. 'Het heeft geen zin om een heel zware machine op een lichte trekker te zetten of omgekeerd. De stobbenfrees en de trekker moeten dus goed op elkaar afgestemd zijn. Vaak zien we dat klanten kiezen voor een machine die iets sterker is dan de trekker. Als het werk dan zwaar wordt, voelt de trekker dat eerst. Die valt dan terug voordat de stobbenfrees terugvalt.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27826/in-de-bosbouw-wil-je-een-stobbenfrees-met-veel-capaciteit

Een win-win-winsituatie

Hoe een tegenstander een gewaardeerde samenwerkingspartner werd

Grondroerders en boombeheerders, die combinatie pakt niet altijd goed uit. Jaren geleden werd Joost Verhagen, boomtaxateur en directeur van Cobra adviseurs, ingeschakeld voor de taxatie van graafschade aan honderden bomen. In het verleden heeft het aanleggen van glasvezelnetwerken nogal eens tot ernstige boomschade geleid. Tegenwoordig werkt Cobra zij aan zij met grondroerders, met een positief resultaat op meerdere fronten.

Auteur: Heidi Peters

3 min. leestijd

ACHTERGROND

Omvallende bomen door instabiliteit, verminderde toekomstverwachting, conditionele problemen, vroegtijdige vervanging, de schade aan bomen bij het ongefundeerd graven kan flink oplopen. Een aantal jaren geleden leidde dit tot een rechtszaak met een schadeclaim van 1,4 miljoen euro. De claim werd door de rechter gegrond verklaard.

Glasvezel buitenaf, een van de grootste netwerkbeheerders van Nederland, stuurt vele grondroerders op pad voor de aanleg van glasvezelnetwerken. Enige tijd geleden kwamen zij in contact met Cobra om samen eens 'aan de voorkant' van de projecten te gaan zitten. Ze willen zich profileren als 'groene verglazer'. 'Dat vond ik een strak plan', vertelt Verhagen. 'We hebben in enkele pilots met elkaar afgestemd wat er precies gebeurt tijdens de aanleg van zo'n traject en op welk gebied onze kennis hen kan helpen.'

De kluitzonering bepaalt de techniek

Bomen in kaart

Verhagen: 'Wij brengen allereerst alle bomen langs het graaftracé in kaart. Op basis van kenmerken zoals boomsoort, stampositie, kroon, grondwater en bodemsamenstelling maken we een kluitmodulering. De zonering die we meegeven, heeft een rode, oranje en groene zone. De kleuren spreken

voor zich. Rood betekent: absoluut niet graven. Door het oranje deel mag je graven wanneer er onderzoek is gedaan en wij bevestigen dat je daar kunt graven. In het groene deel mag gegraven worden. Zij kunnen met deze informatie dus vanaf de computer bepalen waar welke aanlegtechnieken gebruikt moeten worden.'

'Binnen een gemeente gaat het al snel om honderden kilometers. Wij brengen de bomen in beeld en daarmee kan de grondroerder nu precies ontwerpen hoe hij zo goed mogelijk langs de bomen kan werken zonder deze te beschadigen. Soms is dat graven, snijden of frezen, maar het kunnen ook boomboringen diep onder de kluit door zijn. Als deze kennis voorafgaand aan de uitvoering beschikbaar is, scheelt dat geld en heel veel gedoe tijdens de uitvoering. Dat is win-win-win. Voor boombeherend Nederland, voor de grondroerder én voor de bomen.'

Pieter Migchels is projectmanager bij Glasvezel buitenaf en beaamt dit: 'Wij leggen veel glasvezelnetwerken aan in het buitengebied, waar je veel bomen aantreft. Glasvezel buitenaf werkt samen met aannemers die de route bepalen. Voor de Kromme Rijnstreek hebben we een pilot gedraaid met Cobra. Samen met de aannemer kunnen we zo de tracékeuze efficiënt bepalen en gaan we tegelijkertijd zorgvuldig om met bomen. We kunnen op voorhand beter bepalen of we kunnen graven of boomboringen moeten uitvoeren.' Verhagen vult aan: 'Zij worden niet meer in het veld geconfronteerd met onverwachte situaties. Glasvezel buitenaf ziet dat er veel onnodig kapot gaat; daar willen zij iets aan doen. Ze willen de 'groene verglazer' worden en hebben ons ingeschakeld om hen te helpen met het organiseren van zo'n traject. Wij volgen en coachen hun aannemer en helpen om

het glasvezelnetwerk zo zorgvuldig mogelijk aan te leggen.'

Toolboxmeeting

'Wij hebben ervaren dat het vergunningstraject veel sneller verloopt als bij de aanvraag een adviesrapport van een boomexpert wordt gevoegd', vertelt Migchels. 'Doordat we bijtijds kunnen bepalen of we boomboringen of graafwerk moeten inzetten, hebben we uiteindelijk een optimaal tracé met weinig tot geen onverwachte tegenvallers.'

Verhagen vult aan: 'Voorafgaand aan het graafwerk geven we in een toolboxmeeting de graafploeg achtergronden mee over schade aan bomen en de gevolgen voor de veiligheid en toekomstverwachting. Als ze zich daarvan bewust zijn, gaan ze veel zorgvuldiger om met de bomen en komen ze bij twijfel actief met vragen. Zo helpen we de grondroerder om op een heel bewuste manier een netwerk aan te leggen bij bomen.'

Werken met je aartsvijand

Verhagen: 'Het is een waanzinnig spannende vakwereld, die grondroerderswereld. Daar gaat het écht om meters maken; elke minuut vertraging in het veld kost meteen veel geld. Daarom wordt er vaak gewoon doorgegraven, met alle gevolgen van dien. Dat wij deze "aartsvijand" toch zo kunnen bedienen dat zij blij zijn met onze inzet, dat de boombeheerder blij is met onze tussenkomst, dat we ons zo mogen inzetten voor het behoud van onze bomen... dat is werkelijk fantastisch!'

'Eerst zaten we tegenover elkaar in de rechtbank, nu zitten we naast elkaar aan het bureau. Samen met hen kunnen we al in een zeer vroeg stadium aangeven waar er moet worden gegraven en waar geboord. Dat moet ook, want als je in het veld staat en dan nog keuzes moet maken, dan ben je te laat. Deze samenwerking is zó ontzettend gaaf met zulke geweldige resultaten! Het is met recht een win-win-win.'

Joost Verhagen

Pieter Migchels

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27824/een-winwinwinsituatie

Geslacht *Pinus* verdient de volle aandacht

Soorten, vars en variëteiten te over. Deel 1: introductie en enkele *Pinus* die hier goed gedijen

Zoals de meesten van u, waarde lezers van dit feuilleton, genoegzaam weten, heeft uw schrijver het niet zo op met niet-Latijnse benamingen van species. De lokale benamingen van houtige gewassen brengen meer narigheid dan vreugde; vandaar zijn pertinente afkeer van het gebruik van deze benamingen. Dat is niet anders als gaat het over een product van een bepaald geslacht, in dit geval hout.

Auteur: Jan P. Mauritz VRT

Naaldbomen en coniferen leveren de mensheid hout voor allerlei bouwactiviteiten. In Nederland wordt veel gebruikgemaakt van wat in de volksmond vurenhout, dennenhout en grenenhout wordt genoemd. Maar wat is nu precies wat? Ook hier is de Nederlandse naamgeving heel verwarrend. Eén ding is zeker: deze drie houtsoorten worden door drie verschillende geslachten geleverd; vuren door het geslacht *Picea*, dennen door het geslacht *Abies* en grenen door het geslacht *Pinus*.

Botanie

Het belangrijkste botanische verschil is dat de zaden bij coniferen/naaldhout en hun verwanten naakt zijn en dus niet omsloten worden door een vruchtbeginsel, waarin de eicellen zich na succesvolle bevruchting ontwikkelen tot zaden. Naaldbomen en coniferen maken kegels, spiraalvormig gerangschikte schubben, die bij uitgroei perkamentachtig tot sterk houtig worden en in vorm, kleur en grootte per soort sterk verschillen.

Er zijn mannelijke kegels, kortlevend en met stuifmeelzakjes aan de onderzijde van de schubben, en vrouwelijke kegels, die bestaat uit dekschubben en zaadschubben met meestal twee gevleugelde zaden op een zaadschub. De vleugels aan de zaden zijn voor de verspreiding van het zaad en het zaadje is al dan niet met de vleugel vergroeid, afhankelijk van het geslacht.

Naaldbomen en coniferen zijn primitievere en

Binnen de systematische indeling van het *Regnum Vegetabile* – het Plantenrijk – behoort het geslacht *Pinus* tot de afdeling van de *Gymnospermae*, de naaktzadigen, daarbinnen tot de orde van de *Pinales* en vervolgens tot de familie van de *Pinaceae*, de dennenfamilie. Deze familie kent elf geslachten met ca. 200 soorten en honderden cv's. De familie is vanwege de morfologische verschillen onderverdeeld in een viertal onderfamilies, te weten: *Piceoideae* met het geslacht *Picea*, *Laricoideae* met de geslachten *Cathaya*, *Larix* en *Pseudotsuga*, *Abietoideae* met de geslachten *Abies*, *Cedrus*, *Keteleeria*, *Nothotsuga*, *Pseudolarix* en *Tsuga* en als laatste *Pinoideae* met het geslacht *Pinus*, de hoofdpersoon van dit deel van het feuilleton. Dit geslacht kent meer dan 80 soorten en in totaal ongeveer 130 species.

minder ontwikkelde individuen dan loofbomen, maar kunnen daardoor tot op grote hoogten in de bergen en richting de Noordpool en de Zuidpool groeien. Waar loofbomen het loodje leggen vanwege de weersomstandigheden, gaan deze jongens gewoon door. De dennenfamilie is een oude en zeer belangrijke familie van bomen; alle soorten daarvan komen uitsluitend voor op het noordelijk halfrond. De bomen bepalen het beeld van de wouden die grote delen van het noorden van het noordelijk halfrond bedekken; ze komen voor op de bergketens in Europa, Noord- en Midden-Amerika, Indochina en op Noord-Sumatra in Azië. Ook naar het zuiden, richting evenaar, komen allerlei species van het geslachten voor, ook in zeer warme en droge streken, maar dan vooral

op de gebergten daar. De bomen leveren de mens hout voor bouwactiviteiten, warmte, gebruikshout, medicijnen, harsen, verfstoffen en delicatessen, zoals de pijnboompitten van *Pinus pinea* voor op de carpaccio of in de salade. Maar ze zijn ook fantastisch toe te passen in de openbare en private ruimte als sierbomen in allerlei maten en kleuren.

Kenmerken

Narigheid, narigheid, het moet helaas even maar uw schrijver is er ziek van. De Nederlandse naam 'den' werd oorspronkelijk vooral gebruikt voor soorten uit aanverwante geslachten, zoals de fijnspar (*Picea*) en de zilverspar (*Abies*). Het verwante Duitse woord Tanne betekent ook zilverspar. In het Nederlands is het gebruik verschoven naar soorten uit het geslacht *Pinus*, met name de grove den (*Pinus sylvestris*) en de zwarte den (*Pinus nigra*). Om de verwarring compleet te maken, wordt de naamgeving 'den' ook nog als verzamelnaam voor alle soorten uit de dennenfamilie gebruikt. Voor de soorten van het geslacht 'den' wordt ook de Nederlandse benaming 'pijnboom' gebruikt, wat terug te vinden is in enkele afgeleide woorden, zoals pijnboompitten. Deze laatste en enige goede Nederlandse benaming zal uw schrijver in dit deel van het feuilleton bezigen.

Alle *Pinus*-soorten zijn wintergroen. De grootte van de soorten varieert enorm, van zeer lage struikvormen met minder dan 1 meter hoogte tot aan zogenaamde joppers van meer dan 50 meter hoogte. De struikvormige makkers komen van nature vrijwel allemaal voor in de hogere regionen van gebergten; de grote makkers zijn woudvormers op grote vlakten. Het geslacht overtreft alle andere geslachten binnen de familie wat betreft het aantal

soorten, het verspreidingsgebied, het gebruik en het belang voor de mens.

Het geslacht *Pinus* heeft per soort grote verschillen in stamvorm en stamgrootte. De kleinere species hebben meestal een grillige stam, gestel- en kroontakken. De grote species hebben veelal een kaarsrechte *central leader*; deze species worden ook wel mastboom genoemd, zowel in onze taal als in een aantal andere talen zoals Engels en Chinees. De stam en gesteltakken zijn met name in de jeugdfase bezet met een afschilferende oranjebruine tot grijsbruine bast en/of hebben een vorm die zeer verschillend kan zijn qua structuur, vorm en grootte van de schorsdelen. Een aantal Chinezen heeft bijvoorbeeld een gladde grijsgroene tot bruinrode afschilferende schors, die als onregelmatig gevormde schorsplaatjes van de boom valt zoals bij een *Platanus*. Op oudere leeftijd wordt er dan oranjebruine tot donkergrijze schors gevormd met diep gegroefde schorsrillen met onregelmatig gevormde schorsplaten. Ook deze kunnen roodbruin, oranjebruin of grijsbruin tot grijszwart van kleur zijn. De twijgen zijn grijsgroen tot geelbruin, oranjebruin, paarsachtig grijs tot bijna zwart van kleur, met vrijwel alle varianten die op dat kleurenpalet mogelijk zijn.

Dat alle *Pinus*-species wintergroen zijn, zal voor niemand van u, waarde lezers, een openbaring zijn. De bladeren zijn opgerold tot naalden. Er bestaat een eennaaldige species, verder zijn er veel met twee naalden, een minderheid met drie tot vijf naalden en er zijn achtnaalders, allemaal in een soort bundels geschikt, met een zeer grote verscheidenheid in naaldlengten. De naalden zijn in de meeste gevallen gedraaid; er zijn zeer stugge en

Naalden en Kegel van *Pinus aristata*

Pinus aristata jonge boom

harde naalden en zachte en soepele exemplaren. Het aantal naalden per bundel is sterk soortgebonden.

De kegels zijn bovenstaand al deels beschreven. De species zijn allemaal eenhuizig, met de manlijke bloeiwijze in de oksels van de langloten en de vrouwelijke bloeiwijze eindstandig aan de takeinden. De kegels zijn per soort weer verschillend in vorm, grootte en kleur, veelal eivormig en anders kogelvormig en meestal asymmetrisch van opbouw. Bij het geslacht *Pinus* zijn de kegels hangend of afstaand hangend, maar nooit rechtopstaand. De kegels blijven aan de boom, rijpend in het tweede, derde, soms zelfs in het vierde of vijfde jaar of nog later, en springen dan open, zodat de zaden zich kunnen verspreiden. De lege kegels blijven soms ook nog jaren aan de boom hangen. De lege kegels worden in de minder ontwikkelde landen binnen het verspreidingsgebied ook (door kinderen) verzameld en als brandstof gebruikt voor verwarming en voedselbereiding.

Het geslacht *Pinus* is onderverdeeld in een drietal subgenera of ondergeslachten, die elk weer opgedeeld zijn in secties. Een *subgenus* (meervoud *subgenera*) is een van de rangen tussen het *genus* (geslacht) en de soort.

Uw schrijver zal u deze keer bij uitzondering niet verder meenemen in deze onderverdeling, omdat alleen deze al een deel van het feuilleton kan vullen.

Van de vele soorten, vars, variëteiten en andere verschijningsvormen van het geslacht *Pinus* zal uw schrijver er een aantal aan u voorstellen die hier in Nederland goed gedijen, zoals u gewend bent in alfabetische volgorde.

Pinus aristata

Direct een zeer bijzondere species: *Pinus aristata*, met de Nederlandse naam stoppelden of stekelden. Deze species behoort tot de zogenaamde drie species *bristlecone pines*, die tot de oudste levende wezens op aarde behoren. Er zijn exemplaren bij die meer dan 3000 jaar oud zijn. De soortnaam *aristata* betekent 'van naalden voorzien'; dat spreekt dus voor zich. De species komt van nature voor in de VS, in het bijzonder in een deel van de Rocky Mountains, gelegen in de staten Colorado en het noorden van New Mexico. De boom groeit daar gewoonlijk op grote hoogte, van ca. 2500 tot ca. 3700 m, in koude, droge subalpine klimaatomstandigheden. Dit is vaak aan of boven de boomgrens voor andere soorten, maar de boom kan ook wat lager op de hellingen uitgebreide bossen vormen met een gesloten bladerdak. *Pinus aristata* is een

Pinus bungeana

middelgrote boom die in zijn natuurlijk verspreidingsgebied tussen de 5 en 15 m hoog wordt, afhankelijk van de standplaatshoogte. In cultuur, ook hier in Nederland, wordt hij beduidend lager, zo tussen de 8 en 10 m hoog. Het is een zeer traag groeiende boom met een wat smallere, onregelmatig gevormde en zeer grillige kroon. De bast is grijsbruin en glad, op latere leeftijd ruw en schubbig aan de voet van de stam. De bladeren zijn naaldevormig en staan in bundels van vijf.

De naalden zijn kort en stevig, 2,5-4 cm lang, diepgroen tot blauwgroen van kleur en met opvallende witte harsdruppeltjes bezet. Deze harsvlekken worden veroorzaakt door lekkende harskanalen en geven de species zijn zeer uitzonderlijke morfologische kenmerk. De andere twee *bristlecone*-makers, *Pinus longaeva* en *Pinus balfouriana*, bezitten deze kenmerken niet. De kegels zijn eivormig cilindrisch van vorm, 5-10 cm lang en 3-4 cm breed in gesloten toestand, eerst paars van kleur, later rijpend tot een dofgele kleur. Het rijpingsproces duurt ca. 16 tot 18 maanden. De kegel is opgebouwd uit talrijke dunne, breekbare schubben. Iedere schub heeft een borstelachtige stekel van 4-8 mm lang. Wanneer de kegels rijp zijn en opengaan, laten zij de zaden onmiddellijk na opening los. De zaden zijn 5 mm lang, met een vruchtvleugel van 10-20 mm, waardoor zij meestal door de wind verspreid worden, maar er zijn ook vogelsoorten die de zaden graag nuttigen en daarmee tot de verspreiding van het zaad bijdragen.

Pinus bungeana

De soortnaam verwijst wederom naar de vinder van deze zeer bijzonder makker, gevonden en benaamd door de Russische botanicus Alexander Bunge, die als directeur van de botanische tuinen van St. Petersburg de hele wereld af reisde om bijzondere planten te verzamelen voor zijn grote baas, de Russische tsaar Nicolaas I. Het natuurlijk verspreidingsgebied van deze beauty is gelegen in Centraal-China, waar de boom vanwege zijn

bijzondere verschijning veelvuldig aangeplant is bij tempels en andere religieuze plaatsen. Het is een grote tot zeer grote boom, die aldaar 25 tot 30 m hoog kan worden. In cultuur wordt deze boom mogelijk een meter of 15. Hij dient in zijn jeugd beschermd te worden tegen strenge vorst en gure oostenwind. De boom heeft een breed eironde kroon met een afgeplatte top; de bast van de boom is donker grijsgroen tot bruinrood van kleur en in dunne onregelmatig gevormde dunne schorsplaatjes afschilferend. De jonge twijgen zijn grijsgroen van kleur en dragen rechte tot licht gebogen scherp gepunte naalden, in bundels van drie, donkergroen van kleur en 6 tot 10 cm lang. De naalden geuren bij kneuzing naar terpentijn. In combinatie met de fraaie afschilferende stam is deze geur een mooie determinatiesleutel.

**Naaldbomen en coniferen
leveren de mensheid hout
voor allerlei
bouwactiviteiten**

Pinus cembra

Deze makker komt van nature voor in de berggebieden van Midden-Europa, de Alpen en de Karpaten, en in Noord-Azië, en dankt zijn naam aan de herkomst uit het *Val di Cembra*, het Cembra-dal in Italië, met het gelijknamige stadje. De boom groeit tot op grote hoogten, vanaf 1200 m tot bijna aan de boomgrens. Het is een grote boom van 15 tot wel 20 m hoog, met in de natuur een grillige stam, vaak met meerdere toppen. In cultuur is de

SORTIMENT

Pinus cembra kegels en naalden

Pinus monticola bos voor houtproductie

boom sterk opgaand en smal piramidaal van vorm en wordt maximaal een hoogte van een meter of 8 bereikt. De boom is een langzame groeier, met een gladde grijsgroene schors die op latere leeftijd gegroefd wordt. De twijgen zijn oranjebruin van kleur.

De naalden staan met vijf in een kokertje en zijn vrij stijf en recht, tot 12 cm lang en blauwgroen/blauwgrijs van kleur met blauwwitte huidmondjes. De bloeiwijze, zowel manlijk als vrouwelijk, is vrij onopvallend; de kegels zijn eivormig, 5 tot 8 cm en in eerste aanzet prachtig blauw van kleur, later blauwgrijs tot grijsbruin van kleur. Ze zijn pas na 50 tot 60 jaar aanwezig op deze makkers. Het is een prachtige boom, die vanwege zijn langzame groei ook goed toepasbaar is in de privétuin of op een dakterras. Uiteindelijk wordt de boom toch te groot, maar dan moet je erg veel geduld hebben. Een bijzondere cv is 'Compacta', die, zoals de naam al aangeeft, een sterk opgaande kegelvorm heeft. Deze species is in Boskoop ontstaan.

Pinus contorta

De soortnaam van deze species, *contorta*, betekent letterlijk 'verwrongen', wat op zich weer 'sterk

gedraaid' betekent. Deze species heeft zijn herkomst in het noorden en het westen van Noord-Amerika, van Zuid-Alaska tot in Californië, en vormt aldaar een grote boom, tot ca. 25 m hoog, met een onregelmatige, breed piramidale en zeer dichte kroon met afhangende takken. De boom is meestal meerstammig van oorsprong. Het is een zeer belangrijke bosboom voor de houtproductie, die in enorme hoeveelheden geteeld wordt, o.a. in de staten Oregon en Washington. In de jeugdfase op de kwekerij is hij meer opgaand op één stam, later breder opgroeiend. De stamschors is geelbruin van kleur en op oudere leeftijd afschilferend. De twijgen zijn geelbruin van kleur. De bloeiwijze is ook bij deze makker en bij vrijwel alle vertegenwoordigers van het geslacht onopvallend; de mannen zijn lichtbruin van kleur en de vrouwen paars.

De naalden staan met twee in een kokertje, zijn donkergroen van kleur en sterk gedraaid met een lichtere onderzijde; door de draaiing ontstaat een fraai kleurenspeel: donkergroen-geelgroen. De kegels zijn 2-6 cm groot, iets gebogen eivormig, en hangen in gesloten toestand jarenlang aan de boom. Ze zijn lichtbruinig en later donkerbruin van kleur. De boom stelt zeer weinig eisen aan de standplaats en is goed windbestendig, ook in het kustgebied. Er zijn enkele dwerg- en treurvormen als cv's in cultuur, zij het sporadisch. De var. *latifolia* is een veelvuldig voorkomende en geteelde boom voor houtproductie. De naalden zijn breder dan van de soort. De var.-naam *latifolia* geeft dit ook aan: met brede bladeren, in dit geval dus naalden.

Pinus heldreichii

Deze boom is gevonden en vernoemd door de Duitse botanicus Theodor von Heldreich (1822-1902), voormalig directeur van de botanische tuinen van Athene, die veelvuldig op en rond de Balkanlanden bomen verzamelde en die meenam naar Athene. Er zijn meerdere species naar hem vernoemd.

De boom komt van nature voor in Zuid-Italië, voormalig Joegoslavië, Bulgarije en Noord-Griekenland. Het is een prachtige grote boom, tot ruim 20 meter hoog, met een rechte centrale stam en een breed ovale dichte kroon, die op latere leeftijd onregelmatig eirond wordt. De stamschors is op oudere leeftijd donkergrijs gegroefd, waardoor er onregelmatige schorsplaten ontstaan. Echt oude bomen bezitten donkere, diepgegroefde schorsstructuren, waardoor de licht bruingele onderhuid zichtbaar wordt.

De bloemen staan in bundels en zijn helder geel van kleur. De smal ovale kegels staan met twee tot

Pinus koraiensis zaden

**Hoger, sneller,
verder, veiliger
en goedkoper**

**Vraag vrijblijvend
een offerte aan**

030 601 2595
INFO@KEMPSCHALKWIJK.NL
WWW.KEMPSCHALKWIJK.NL

 KEMP SCHALKWIJK B.V.
VAN BOOM TOT STROOM

**De beste
oplossing
voor uw
gewas —**

**Ben jij goed voorbereid
op het voorjaar?**

De populatie eikenprocessierupsen is naar verwachting in 2019 ruim drie keer zo groot als afgelopen jaar. Met onze machines heb je alles in huis om deze plaag te lijf te gaan.

- ✓ Sterke, zuinige en onderhoudsvriendelijke machines.
- ✓ Snelle reactie en flexibiliteit dankzij een spuitkanon van 270 tot 360 graden.
- ✓ Spuitafstanden tot 30 meter.
- ✓ Blaaskracht met lichtsnelheden tot 210km/h.

Meer weten?
www.kwhholland.nl of
bel 0344 - 661248

+31 (0)344-661248 | info@kwhholland.nl | www.kwhholland.nl

KWH **holland**
agricultural crop protection specialists since 1946

Pinus cembra kegels en naalden

drie bijeen op korte stelen en zijn 8-10 cm lang en 4-6 cm breed. Deze kegels verkleuren van donkergroen naar blauwpurper en bij rijping door naar lichtbruin tot grijsbruin. De glanzend donkergroene naalden van 6-12 cm lengte staan in bundels van twee, zijn recht en staan licht gebogen naar de twijg toe.

De boom stelt ook weinig eisen aan de standplaats, verdraagt kalkrijke gronden en is windvast. Het is een echte bosboom met een grote economische waarde als houtleverancier.

De cv's 'Compacta', 'Hesse' en 'Minaret' zijn geselecteerde species voor toepassingen in de sierteelt. Zoals de namen van deze cv's al aangeven, zijn het meer opgaande makkers, die een hoogte bereiken tot 6-7 m en goed toepasbaar zijn in de openbare

en private ruimte. De toepassing als solitair verdient vaak de voorkeur, vooral omdat de onderstekken dan blijven zitten.

Pinus jeffreyi

Deze Amerikaanse makker is vernoemd naar John Jeffrey, een plantenziekenkundige van de botanische tuinen van Edinburgh, die tussen 1850 en 1853 verschillende planten en zaden in de staat Oregon verzamelde en die naar Engeland verstuurde. In Amerika werd hij gegrepen door de goudkoorts, waarbij hij door een ongeluk om het leven kwam. Ter nagedachtenis aan deze boomkenner werd een van zijn vindingen rond 1890 naar hem vernoemd. Het is echt een grote boom, een jopper, 25 tot 40 m hoog. In zijn natuurlijk verspreidingsgebied zijn er makkers van meer dan 55 m hoog

bekend en de boom groeit 1400 tot ca. 2900 m boven zeeniveau. De grootste species staat in het Stanislaus National Forest in het Sierra Nevada-gebergte in Californië. Deze is zelfs meer dan 61 m hoog, heeft een stamdiameter van meer dan 2,60 m en de stam heeft meer dan 140 m³ hout. In cultuur in ons kleine vaderland worden deze makkers niet hoger dan 18-20 m.

De stamschors is eerst oranjebruin van kleur en wordt na een jaar of 80 donkerbruin tot zwartbruin, en diep gegroefd met losse schorsplaten die tot paarsbruin of diep donkerpaars verkleuren. De gladde twijgen zijn glanzend oranjebruin van kleur en bij beschadiging van de bast heerlijk geurend. *Pinus jeffreyi* heeft tot wel 23 cm lange gedraaide naalden, blauwgroen tot blauwgrijs van kleur, in bundels van drie. De bloeiwijze is onopvallend en als de vorige species van het *genus*. De kegels zijn lang eivormig, 15-28 cm lang, verkleuren van groen naar donker tot purperkleurig en vervolgens lichtbruin, met puntige stekels op de schubben. De zaden zijn 10-12 mm lang met een grote vluchtvlugel, tot wel 2,5 cm lang. De hars van deze makker heeft een speciale en bijzonder aangename geur, die ook beperkt toegepast wordt in geurwaterjes. De boom wordt gebruikt als houtproducent, maar is een bijzonder fraaie verschijning en ook in een grotere tuin of een park prima toepasbaar. Zoals vrijwel alle species van het geslacht stelt hij weinig eisen aan de standplaats en kan hij ook met heel weinig toe.

Pinus koraiensis

Een bijzondere verschijning, deze Aziatische species, die van nature voorkomt in Korea, Japan, de Chinese provincie Mantsjoerije en het Russische Amurgebied, genaamd naar de grensrivier de Amur tussen Rusland en China, een van de grootste rivieren op aarde. Deze makker is in 1842 beschreven door de grootmeesters in de botanie Philipp Franz von Siebold en Joseph Gerhard Zuccarini in hun vermaarde boekwerk *Flora Japonica*. De Koreaanse den is een zogenaamde *keystone species*, een sleutelsoort. 'Dat is nieuw, nooit van gehoord', hoort uw schrijver ergens mompelen. Een sleutelsoort is een species met een zeer grote invloed op zijn omgeving. In dit geval is een groot aantal dieren en vogels afhankelijk van de zaden van deze Koreaanse den voor hun voortbestaan, zoals o.a. de Siberische grondeekhoorn, een aantal soorten kraagberen en verschillende vogels, zoals de notenkraker en de kruisbek.

De species is in het verspreidingsgebied een heel grote boom, tot wel 45 m hoog, met in de jonge

MORE THAN DIVERSITY

Lanen met monotone beplanting blijken meer kwetsbaar voor ziekten en plagen. Door meer diversiteit in boomsoorten en variëren van plantafstanden ontstaan er robuuste boomstructuren. Boomkwekerij Udenhout denkt graag mee en geeft advies over de juiste boomsoorten voor een toekomstbestendige en leefbare stad.

Bezoekadres Schoorstraat 23 - 5071 RA Udenhout

WWW.UDENHOUT-TREES.NL

Gebruiksvriendelijke krachtpatser

Vraag een demo aan en laat u overtuigen!

Dé expert in houtversnipperaars en alleshakselaars.
Met voor elk werk de juiste machine, aftakas of motor aangedreven,
met 2 verkleiningssystemen, een unieke invoerband en een
CO₂ reductie systeem.

Pols Groep Stationsweg 36 Zuidland T 0181 - 45 88 45 www.pols.nl www.ts-industrie.nl

jaren een piramidale opgaande groeiwijze, die op oudere leeftijd een onregelmatige, rondachtige kroonvorm oplevert met vrijwel horizontale gesteltakken, in habitus tussen *Pinus cembra* en *Pinus parviflora*. In cultuur wordt de boom zo'n 20 tot 24 m hoog met een meer regelmatige, opgaande kroon, die op latere leeftijd ook uitzakt naar meer horizontale takken. De boom is rond 1860 in Nederland ingevoerd en staat o.a. in het Pinetum Blijdenstein in Hilversum en op landgoed Gooilust in 's-Graveland.

De bloeiwijze, zowel manlijk als vrouwelijk, is identiek aan de overige species wat betreft vorm, grootte en kleuren. De naalden staan met vijf in een bundel en zijn 12-14 cm lang, licht gedraaid, grijsblauw van kleur en hebben vaak een klein knikje aan de naaldtop. De naalden vallen na drie jaar af. De kegels zijn 10-14 cm lang en 5-6 cm breed en staan vaak in bundels van drie tot vijf stuks, eerst groen, dan verkleurend naar licht- tot donkerbruin. De schubben hebben een licht omgebogen stekel aan de bovenzijde.

Er is een cv die de naam 'Silverray' draagt, maar die in eerste instantie in het handelsverkeer de naam 'Glauc' droeg. Deze bestaat alleen niet in de gevalideerde boekwerken en is dus niet geldig. Deze species was al heel lang in cultuur, maar zoals gezegd onder een niet-correcte naamgeving; vandaar de naam 'Silverray', aan de species gegeven door de grootmeester H.J. Grootendorst in 1978 in Boskoop. De species is aanzienlijk anders en vooral kleiner dan de soort, tot ca. 10 m hoog, met een

onregelmatig opgaand groeiende kroonvorm. De boom lijkt sterk op neefje *Pinus parviflora* 'Glauc', maar heeft geen afstaande takken. De naalden zijn zilverkleurig grijsblauw, 10-13 cm lang en staan in bundels van vijf bijeen, ietwat gedraaid en ook met een knikje aan de top. De kegels zijn als van de soort en zitten al van jongs af aan de boom. Dit is een beter toepasbare boom dan de soort met fraaie naalden in het park, een brede groenstrook of grotere privétuin.

Pinus monticola

De soortnaam *monticola* betekent 'bergen bewonend'. Deze species komt van nature voor in het westelijk deel van de VS en Canada. De boom groeit op de hellingen van de Sierra Nevada en de Coast Range van de Rocky Mountains, maar ook op zeeniveau in de grote bosgebieden van de staten Oregon, Washington en Idaho. De niet-Latijnse naam is 'Amerikaanse witte den'. Hij behoort tot de zogenaamde *white* of *soft pines*. *Pinus monticola* is in zijn natuurlijk verspreidingsgebied een jopper, een heel grote torenvormige boom, die 35-50 m hoog wordt, met uitzonderingen tot boven de 70 m. In cultuur in Europa wordt deze makker tot 20 m hoog. De boom is in de VS van groot belang als houtleverancier. De schors is glad en grijs tot bruin-grijs van kleur.

Op oudere leeftijd verkleurt dit middenbruin tot grijsbruin, met in de lengte diep gegroefde schorsrillen. De twijgen zijn bruinachtig groen met fijne, roestkleurige haren in het eerste jaar. Zoals bij alle *soft pines* groeien de naalden in bundels van vijf. Ze worden 5-13 cm lang en zijn dun en ietwat

overhangend. Zowel van binnen als van buiten zijn zwakke witte lijnen van huidmondjes zichtbaar. De naalden van *P. monticola* gaan twee tot drie jaar mee, in vergelijking tot anderhalf à twee jaar bij *P. strobus*, die later op dit podium verschijnt. De species draagt overvloedig kegels, die slank en tot 32 cm lang kunnen zijn. De breedte is in gesloten toestand 3-4 cm en geopend 5-8 cm. De schubben zijn dun en buigzaam en de onderste schubben zijn sterk teruggekromd. De zaadjes zijn klein: 4-7 mm lang, en bruinzwart van kleur. Er zijn drie bekende cv's van de soort, waarvan 'Pendula' mogelijk de enig toepasbare is, met – zoals de naam al aanduidt – een treurvorm die een meter of 8 hoog wordt met sterk afhankelijk takken en twijgen. De boom is niet of nauwelijks in cultuur. Voor zover bekend staat er één species in het arboretum van Tervuren in Brussel. Uw schrijver kent deze species uitsluitend van naam en heeft de boom helaas nog niet mogen aanschouwen.

De volgende species is een van de onbekendste en is ook vrijwel niet in cultuur: de zeer bijzondere *Pinus monophylla*.

Voor de rest van de beschrijving van deze species, zijn verschijningsvorm en de overige makkers van het geslacht *Pinus* zult u geduld moeten opbrengen, waarde lezers. Geduld tot het volgende deel van het feuilleton, met deel 2 van dit grote *genus*. Die aandacht verdient het geslacht ten volle.

Tot dan en groet,

J.A.

DGA Mauritz Adviseurs & Taxateurs BV.

Pinus heldreichii var. *leucodermis*

Pinus jeffreyi stamschors

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27823/geslacht-pinus-verdient-de-volle-aandacht

Bomenrij verbindt stadspark Leuven met nabijgelegen plein

Flexibel boombunkersysteem laat bomen leven in de stad

In de stad Leuven in België is een plein in het centrum vernieuwd. Een grote waterpartij en een rij bomen zijn de twee aandachttrekkende onderdelen. Voor die rij bomen is boombunker Treeparker van het Nederlandse bedrijf Treebuilders geplaatst, waardoor de bomen langer vrij kunnen groeien zonder de bestrating te beschadigen. Het boomvriendelijke systeem rukt op. Niet alleen in Nederland, maar ook in het buitenland timmert Treebuilders aan de weg.

Auteur: Frank Blaauboer

Het vernieuwde Herbert Hooverplein in het centrum van Leuven is omgetoverd tot een gezellige en groene ontmoetingsruimte voor inwoners, studenten en toeristen. Het plein verbindt het stadspark met het Ladeuzeplein en de Universiteitsbibliotheek van de Katholieke Universiteit Leuven. De bomenrij van het stadspark

werd doorgetrokken over het Hooverplein, waardoor een soort verbinding ontstaat met dat park. Die bomen hebben speciale aandacht gekregen, juist ook omdat ze zo'n prominente rol spelen op het vernieuwde plein.

Sinds 2006 levert Greenmax groeiplaatsconstruc-

ties door heel Europa. Sinds die tijd zijn al duizenden bomen in meer dan 1200 projecten met deze producten voorzien van een optimale groeiplaats. Treebuilders is een dochterbedrijf van Greenmax. In oktober 2017 is er een splitsing gemaakt tussen beide bedrijven. Treebuilders verkoopt de ondergrondse groeiplaatsoplossingen voor stadsbomen.

4 min. leestijd

ACHTERGROND

REGENWATER KOPPELEN IN HET SYSTEEM

In Leuven zijn er beluchtungs- en bevoelingsbuizen geplaatst voor het beluchten en de watertoevoer. De Treeparker hier is niet gebruikt als bioretentiesysteem, zoals op sommige andere plaatsen. Regenwater afvoeren terwijl de boom in de stad verdroogt, is een principe dat gek genoeg vaak wordt toegepast. Het is logischer eerst de boom te laten profiteren van de regen en pas daarna het water af te voeren. Hiervoor is een integrale aanpak nodig en een infiltratiesysteem dat geschikt is voor zowel boomwortels als regenwaterinfiltratie. Treeparker is mede ontworpen door deze twee vakgebieden. Het systeem werkt als een ondergronds bioretentiesysteem. Onderhoud is niet meer nodig in dit infiltratiesysteem. De natuur, het bodemleven, zorgt er zelfs voor dat het systeem met de jaren alleen maar beter gaat functioneren.

De boomgroeiplaatsen zijn over de volledige lengte van het Hooverplein geplaatst

Hiervoor hebben zij een eigen ingenieursafdeling, die de constructieberekeningen en ontwerpen maakt. Beide bedrijven trekken samen op als het gaat om de aanleg van het Treeparker-systeem. Treeparker is een geavanceerde boombunker. Het is een modulair systeem dat bestaat uit units die in elke hoogte leverbaar zijn. Deze units dragen het verkeer en zorgen voor een onverstoorde doorwandelbare ruimte onder de verharding.

Makkelijke plaatsing

Een boom groeit het best in onverdichte grond.

Eenvoudig en flexibel

De boomgroeiplaatsen van Treeparker zijn over de volledige lengte van het Hooverplein geplaatst. Het plein is ongeveer 100 meter lang en is afgewerkt met klinkers en beton. Joris de Coster is international manager bij Treebuilders en heeft het project in Leuven begeleid. Hij weet hoe Treebuilders in contact kwam met de gemeente

Leuven: 'Het was eigenlijk een project van Krinkels België. Het plein moest vernieuwd worden met bomen, bestrating en een waterpartij. Krinkels had in Brussel een groot project gedaan met Treeparker. Het bedrijf vond het systeem veel eenvoudiger en flexibeler en door de besparing in arbeid ook voordeliger dan een betonnen boombunker. Daarom vroeg Krinkels ons mee te gaan naar Leuven om de stad te overtuigen van de voordelen van het Treeparker-systeem. Wij hebben dat gedaan en een en ander uitgerekend. We kregen daar de handen voor op elkaar en mochten samen met Krinkels het project gaan uitvoeren.'

Over de hele lengte heeft Krinkels de boomgroeiplaatsen Treeparker geplaatst. Het boombunkersy-

Hooverplein in Leuven

Joris de Coster

International Tree Service B.V.

Rijksstraatweg 41A
1396 JD Baambrugge
info@itsfortrees.nl
Tel. +31 (0)6 5349 1303
Tel. +31 (0)294 291090
www.itsfortrees.nl

ONDERZOEK GEREEDSCHAP

PENETROMETER

Bodemweerstandsmeter

RESISTOGRAAF

Houtweerstandsmeter

BOOMONDERZOEK

Gereedschap 1^e onderzoek

RootBarrier® RollRib®

Voorkomt beschadiging door wortels in stedelijke locaties en zorgt voor stabiliteit van bomen.

- Verkrijgbaar op rol met een lengte van 21 en 75 meter
- Flexibele toepassing: lineair, rondom en vierkant
- Snel en eenvoudig te plaatsen
- Eenvoudig te snijden
- Voor nieuwe beplanting en bestaande bomen
- Te gebruiken op korte afstand van de boom

Wilt u meer informatie? Neem dan contact met ons op!

ACHTERGROND

Treeparker met zijn grote open volume, losse staanders, demonteerbare deksel en standalone units is ontworpen om de integratie van deze kabels en leidingen zo gemakkelijk mogelijk te maken. Ook nieuwe kabels en leidingen kunnen worden geïntegreerd zonder aanpassingen aan het systeem of vertragingen bij de aanleg. Dat opdrachtgever gemeente Leuven en samenwerkingspartner Krinkels België tevreden zijn, is duidelijk. Als er meer pleinen in Leuven vernieuwd moeten worden, denkt De Coster dat de gemeente Treebuilders weer inschakelt om het Treeparker-systeem ook op die pleinen aan te leggen.

Het is dus een open systeem met een optimaal doorwortelbare ruimte. Dat betekent dat de grond in het systeem kan functioneren alsof het een open veld is zonder hinderlijke wanden en kleine openingen. De constructie ontlast de boom door de natuurlijke water- en luchthuishouding in het systeem dat in contact staat met de omringende grond. Dat is een gunstig neveneffect. Tot 95 procent van het systeem wordt gevuld met de beste onverdichte grond die beschikbaar is voor de boom – grond waarmee een boom 'uit de voeten' kan.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27818/bomenrij-verbint-stadspark-leuven-met-nabijgelegen-plein

steem beschermt zowel de bomen als het plein. De Coster: 'Op het Hooverplein is een dreef gemaakt met bomen. Zo lijkt het alsof het stadspark dat ernaast ligt doorloopt op het plein.'

Geen kabels meer verleggen

Het project was niet al te ingewikkeld. 'We moesten natuurlijk rekening houden met wat kabels en leidingen, maar dat is eigenlijk bij elk project het geval. Kabels verleggen is met Treeparker niet nodig', vertelt De Coster. Het systeem is ontwikkeld om stedelijke omgeving te verbeteren door het bieden van voldoende doorwortelbare ruimte onder de verharding. Dit is nodig voor de ontwikkeling van bomen. Helaas is plaatsgebrek een groot probleem in onze stedelijke omgeving. En de plek die beschikbaar is wordt vrijwel altijd door kruist door allerlei kabels en leidingen.

Aanbrengen van het systeem in Leuven

Haagse iepen verplant met unieke, 'kluitloze' methode

Vier beeldbepalende Haagse iepen zijn op een voor Nederland unieke manier verplant. Door de aanwezigheid van kabels en leidingen was het niet mogelijk de bomen te verplanten op één van de traditionele manieren met kluit. Er is daarom gekozen voor het toepassen van een nieuwe 'kluitloze methode', waarbij de grond tussen de wortels werd weggezogen.

Auteur: Guus van Rijswijk - Foto's: Nationale Bomenbank en Clara Visser

Het gaat om vier beeldbepalende iepen van ongeveer tachtig jaar oud op de Haagse Sportlaan. Op verzoek van de omgeving én omdat ze zo bijzonder zijn, worden ze verplant naar de Groenzone Haagse Beek aan de overkant van de weg. In verband met de herinrichting van de route Kijkduin-Houtrust moesten de bomen plaatsmaken; op de huidige plek van de iepen worden een ventweg en riolering aangelegd. Dirk Doornenbal van de Nationale Bomenbank, die de verplanting heeft uitgevoerd, legt uit: 'Het probleem met deze bomen is dat de wortels zijn vergroeid met de aanwezige kabels en leidingen. Ze kunnen daardoor niet op de traditionele manier – met kluit – worden verplant.'

Eerder succesvol toegepast in VS

Er is daarom gekozen voor een 'kluitloze' verplantmethode. Doornenbal: 'Deze methode is in Nederland nog nooit toegepast bij het verplanten van bomen. Normaal gesproken maak je een kluit, waarbij je de wortels daarbuiten amputeert. Bij deze manier van verplanten wordt de grond zorgvuldig tussen de wortels vandaan geblazen en gezogen, waardoor het gewicht op de wortels bij de verplanting enorm wordt gereduceerd. Deze methode is wel al eerder succesvol toegepast in de Verenigde Staten, maar niet met dit formaat bomen.'

Noodgreep

Al in 2016 werden de eerste voorbereidende

maatregelen getroffen om het verplanten van de Haagse iepen succesvol te kunnen laten verlopen. Het gaat in dit geval om een noodgreep, benadrukt Doornenbal. 'Het was ofwel investeren in het omleggen van kabels en leidingen, wat veel geld kost, of de bomen omzagen. Hoewel we ervaring hebben met het verplanten van iepen, hebben we dit nog niet eerder gedaan. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat het lukt, anders zouden we ons er niet aan wagen.' De bomen zijn onderzocht en de operatie is goed voorbereid, aldus Doornenbal. 'De moeilijkheid bij deze methode is de verankering van de boom. Verder zijn additionele maatregelen genomen, zoals een excellente groeiplaatsverbetering en nazorg gedurende een periode van vijf jaar.'

3 min. leestijd

ACHTERGROND

VOORBEREIDENDE MAATREGELEN

Al in 2016 vonden er voorbereidende maatregelen plaats om de kans op succesvolle verplanting te vergroten. De bomen kregen in die fase extra zorg en onderhoud, zodat de slagingskans van het verplanten werd vergroot. Zo werden de kluiten geïnjecteerd met voeding, om de nieuwe beworteling in de nieuwe kluit op de juiste manier te stimuleren. Ook werd er in de boomspiegel een mulchlaag aangebracht, die de bomen de afgelopen twee jaar van extra voeding heeft voorzien.

Stalen constructie

De iepen zijn verplant met een grote telescoopkraan, die de iepen naar hun nieuwe locatie aan de overkant van de Sportlaan overzet. Voor de verplanting is de kroon van de iepen met circa dertig procent teruggesnoeid om het verlies aan wortels te compenseren, vertelt Doornenbal. 'Na de verplanting komen de bomen in een speciale op maat gemaakte stalen verankeringsconstructie. Hierbij zorgen kabels ervoor dat de boom geschoord wordt en een storm kan doorstaan, en andere kabels zorgen ervoor dat de boom op hoogte blijft staan, zodat hij niet wegzakt. Een extra complicatie bij het aanbrengen van de verankeringsconstructie was dat dit trilvrij moest gebeuren, in verband met de fundering van de huizen.' Vooruitlopend op de herinrichting van de straat is op de nieuwe locatie ruimte gemaakt voor de iepen. De grootte van de plantvakken is minimaal even groot als de bestaande kroon van de iepen die er na verplanting komen te staan. Daardoor krijgen ze de kans om ongehinderd tot hun huidige grootte uit te groeien.

‘Deze methode is in Nederland nog nooit toegepast bij het verplanten van bomen’

Eerste boom verplant samen met wethouder en bewoners

De voorbereiding van het project was door het unieke karakter intensiever dan anders. Doornenbal: ‘Denk hierbij aan het uitwerken van de verplanting en verankering, overleg met nutsbedrijven, overleg met veiligheidsfunctionarissen en communicatie met bewoners. Zo zijn bijvoorbeeld de kabels en leidingen tijdens de uitvoering ondersteund met een hulpconstructie en zijn er

extra afsluiters geplaatst in de gasleiding, zodat deze in geval van een calamiteit kon worden afgesloten. Een goede samenwerking tussen de gemeente Den Haag en de Nationale Bomenbank was hierbij essentieel. Het was dan ook de kers op de taart dat wethouder Robert van Asten bij de eerste boom het officiële startschot kwam geven, onder grote belangstelling van pers en bewoners.’

Innovatief kunstproject

De Nationale Bomenbank deed eerder ervaring op met de ‘kluitloze methode’ bij een innovatief kunstproject dat de afgelopen twee jaar plaatsvond op het voorplein van Van Hall Larenstein in Velp. Een volwassen boom werd drie meter boven de grond geplaatst met wortels zonder aarde, om vervolgens kunstmatig in leven te worden gehouden. Dit project ging – vanuit kunstzinnig perspectief – over de ontaarde toestand van de mens, waarbij veel aansluiting wordt gevonden bij de huidige situatie in de wereld. Boomtechnisch gezien

was het een absolute wereldprimeur, aldus de Nationale Bomenbank. Daan van Geijlswijk (auto-noom kunstenaar) en Freek Rurup (docent Van Hall Larenstein), beide kartrekkers van dit innovatieproject, zagen na een voorbereiding van twee jaar testen eindelijk hun visie realiteit worden.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27887/haagse-iepen-verplant-met-unieke-kluitloze-methode

Snake Eye gaat opdrachtgever geld besparen

Adviesbureau inspecteert drainage van binnenuit

Sinds begin dit jaar kan adviesburo R.I.E.T. drainages onder sportvelden eenvoudig inspecteren met een camera genaamd Snake Eye. 'We hoeven nu bij gebrek aan informatie nooit meer te raden hoe drainagecircuits lopen, of hele systemen te vervangen omdat niet duidelijk is hoe groot de schade is,' aldus ingenieur Ton de Kroon van Adviesburo R.I.E.T.

Auteur: Santi Raats

Adviesburo R.I.E.T. zag dat problemen bij oudere en net aangelegde drainages onder sportvelden of in de openbare ruimte niet adequaat verholpen konden worden. 'Met een normaal doorsteekapparaat ga je tijdens inspecties door een drainagebuis heen en als je ergens tegenaan tikt of helemaal niet verder kunt, moet je een opgraving doen om erachter te komen wat het probleem is. Dat is niet handig. Het inspectieapparaat Snake Eye is een doorsteekapparaat met een kleine camera met een diameter van 3,5 cm aan een fiberglas-stengel met daaraan een knop. Net als bij een doorsteker duw je het apparaat handmatig door de drains heen. De camerabeelden laten haarscherp de binnenkant

van drainagebuizen zien.' Riolen worden geïnspecteerd met camera's. Rioliinspectiebedrijven hebben apparatuur die 200 tot 300 m reikt. Gemeenten kunnen met hun camera huisaansluitingen tot 30 m aan. Deze apparaten kun je niet op sportvelden gebruiken: daar heb je 100 tot 130 m nodig. De Kroon: 'Snake Eye reikt 120 meter ver. We kunnen hiermee 90 procent van de drainagesystemen inspecteren.'

Controle in voor- en natraject

Adviesburo R.I.E.T. wil Snake Eye niet inzetten als bewijslast. 'We inspecteren ook weleens samen met de aannemer; dat is juist prettig. Je wilt allebei

dat er bij de overdracht iets goeds in de bodem ligt. We hebben Snake Eye tot nu toe vooral ingezet in het voortraject van advies en onderzoek. Maar we gaan hem ook inzetten tijdens controles na nieuwaanleg van sportvelden. Drainage wordt vaak als eerste aangelegd. Daarna worden de zandonderbouw en de lava aangelegd. Maar de kans bestaat dat de zware machines die daarvoor over het veld rijden de drainage dichtrijden. We willen de drainages gaan controleren voordat de kunstgrasmat wordt aangelegd.'

Het aantonen van dichtgereden drains vormde voor Adviesburo R.I.E.T. de aanleiding om Snake

TreeParker✓

Urban tree solutions

Slim combineren van **groen**, grijs & **blauw**

Groeiplaats inrichten als
waterinfiltratiesysteem?

Vraag een van onze adviseurs
naar de mogelijkheden.

www.treebuilders.eu

GREENMAX
connecting green and infrastructure

TreeBUILDERS | Tel: +31 413 530 266 | www.treebuilders.eu

HEMOS
Machinebouw bv

HYDRAULISCHE STOBBERFREZEN TOT 450PK

www.hemos.nl Info@hemos.nl 06 46602500

4 min. leestijd

ACHTERGROND

Eye aan te schaffen. De Kroon: 'In 2015 werden we door de gemeente Achtkarspelen ingeschakeld als externe deskundige. Het gemeentelijke doorsteekapparaat van 30 m, dat vanaf twee kanten het riool had geïnspecteerd, liet dichtgereden drains zien. Dat was een eyeopener voor mij. Ik wilde het inspectieproces zo inrichten dat we dit soort zaken in de toekomst kunnen voorkomen.' Omdat er na de aanleg van een kunstgrasveld ook nog hekwerken worden geplaatst, die soms een drain doorboren, wil Adviesburo R.I.E.T. de drains ook controleren na de plaatsing van hekken. 'In Moerdijk waren onder een tien jaar oud kunstgrasveld twee van de negen strengen kapot. Er bleken hekwerkpalen doorheen te zijn geslagen.'

Drainagesystemen ontwarren

De Kroon vertelt over ervaringen met Snake Eye in de praktijk: 'Ook in Meteren waren er platgereden drains. Met Snake Eye zag je direct wat er aan de hand was. Ga je dan het stuk van de kapotte drain opgraven en repareren of ga je, als de schade te erg is, het volledige drainagesysteem vervangen? De aannemer zag het probleem en heeft de beschadigde drains vervangen. In april dit jaar hebben we in het Malieveldpark een drain gevonden, maar niemand wist hoe het systeem verder in elkaar zat. Niemand bij de gemeente wist waar het drainagesysteem op loosde. Het bleek dat alles leidde naar twee ondergrondse putten. Snake Eye bevat een detector, zo iets als een muntendetector. In het geval van obstructie, zoals een kruising, geeft die het signaal van de camera aan ons door, doordat hij gekoppeld is aan audiocamerakabels die weer gekoppeld zijn aan een beeldscherm met opnamemodule. Wij markeren op maaiveldniveau de exacte plekken om de loop van het systeem te zien en traceren. Later voeren we de drainageroute

in gps in middels coördinaten. In verband met de wateroverlast op het Malieveld hebben we het drainagesysteem opnieuw ontworpen en netjes ingetekend. We hebben ook een nieuw puttenstelsysteem weten aan te sluiten op de twee putten die Snake Eye had gevonden. Dus die bestaande putten kwamen nog goed van pas. Het scheelt een hoop grondroeren als je alles goed in kaart brengt tijdens inspecties. Ook in het voorjaar van 2018 wist de gemeente Amsterdam in het Noorderpark niet hoe het drainagesysteem liep en waar het eindigde. De drainage bleek te lozen in een sloot in het park en deze sloot kwam terecht in een soort overstortput. Deze mondde weer uit in een ander systeem. In dat andere systeem bleek uiteindelijk het afvoerprobleem te zitten. Zonder camera tracer je een dergelijk probleem nooit van zijn leven.'

Klic-kaarten niet compleet

Volgens De Kroon staan de meeste zaken die door nutsbedrijven worden aangelegd buiten het sportpark op Klic-kaarten. Ook aansluitingen die vanaf het clubgebouw naar nutskaabels en -leidingen lopen staan op Klic-kaarten. Maar de elektra en drainage op het sportpark ontbreken vaak. De Kroon: 'Hemelwaterafvoer en drainage werden in de jaren tachtig en negentig ook nog niet consequent aangelegd, of de intekening werd gedaan op kladjes. Tegenwoordig legt de branche steeds beter vast wat we aanbrengen of aantreffen.' Boomwortels zorgen vaak voor problemen in drainagebuizen. In Moerdijk trof Snake Eye een wortelmassa van 80 cm doorsnede aan over een lengte van vier meter in een drainagebuis. Die was afkomstig van een grote wilg die in de buurt van een drain stond. De Kroon: 'Het drainagesysteem kan in zo'n stadium al niet meer gecontroleerd en doorgespotten worden. Dit geeft vervolgens op

korte termijn geheid wateroverlast. Elke haarwortel vormt een bedreiging voor drainagebuizen. Vooral als de drainage regelmatig water voert, zal deze haarwortel snel in dikte en massa toenemen. Mede door roest en slibafzetting door fijn zand ontstaan er dan problemen, die je met doorspuiten niet meer kunt oplossen.'

Geen afschot richting put aansluiting

In Zaltbommel kampte een sportveld met veel wateroverlast, omdat de drainage golvend was aangebracht onder het veld. 'De golving veroorzaakt weerstand in de buis, waardoor er geen fatsoenlijke waterafvoer meer plaatsvindt. De golving hebben we met camerabeelden aangetoond. De aannemer heeft op basis van de camerabeelden de drainage opnieuw gelegd.'

Dit gebeurt vaker, volgens De Kroon: 'De drainmachine legt de drains wel strak aan, maar de laatste drie tot vier meter drainage wordt vaak met de hand ingegraven en aangesloten op de put. De aanleg gebeurt dan niet mooi onder een flauw afschot, maar de drain loopt dan omhoog. Daarna verzuimt de aannemer het afschot te checken. De camera laat dit soort zaken zien, zodat snel en vaak eenvoudig kan worden ingegrepen.'

Geld besparen

Snake Eye bekijkt alleen de binnenkant van de buis en levert beelden op van schades en verstoringen. De camera geeft geen informatie over de omhulling van de drains of over de zandsleuf bij de drainage. 'Maar hij levert al snel geld op,' verklaart De Kroon. 'Als er een probleem is in een vijftien jaar oud systeem, kan men dat beter met de camera laten onderzoeken voordat men het hele systeem vervangt. Voor een heel voetbalveld kost een nieuw drainagesysteem al gauw 10 duizend euro. Met reparatie van een klein deel van het systeem kun je deze investering op de lange baan schuiven.'

Dit ziet Ton de Kroon op zijn beeldscherm als de camera de drainage in gaat.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27339/ingenieur-ton-de-kroon-snake-eye-gaat-opdrachtgevers-geld-besparen

Nazorg bij verwijdering populieren

Hollandse krachtpatser in kleine tuin brengt partijen tot de rechtbank

Eindelijk heeft de gemeente in mijn woonplaats de populieren verwijderd die grote verhardingsopdruk gaven. Er is een flink aantal bomen verwijderd die in een hoek van bijna 90 graden groeiden. Maar wat een groeikracht; de populieren komen nu overal in de bestrating als groene opslag terug. In plaats van overlast op enkele plaatsen, lijkt het erop dat er nu een groene laag bosplantsoen aan het ontstaan is. Dit doet mij een beetje denken aan populierenopslag op verlaten industrieterreinen. Wellicht is nazorg dus noodzakelijk?

Auteur: Mr. A.V.K. Goudwaard

De populier: een prachtboom, een boom waaraan qua uitstraling alles mooi is, vooral in het voorjaar: grote grijze of roodbruine kronen langs de wegen. En dan in najaar, de gele herfstkleur... Het is een boom die snel groeit, een echte overlever. Nu zou dat laatste juist de minst goede eigenschap van bepaalde populierenrassen zijn ...

Onderstaande uitspraken gaan over het inperken van die overlevingsstrategie.

Rechtbank Limburg, 10 januari 2018

Op het perceel van de gedaagde in deze zaak staat een Canadese populier met een stamdiameter van circa 1 m, een stamomvang van 3 m en een hoogte van 15 à 20 m. De boom heeft een leeftijd van vijftig jaar. Bijzonder is dat de boom op 20 cm afstand van de gevel van de eiser staat. Een gedeelte van de stamvoet is zelfs over de erfgrans gegroeid en staat op het erf van de eiser. Er hangen takken over het perceel van de eiser. Een bouwkundig inspectierapport liegt er niet om. De boom blijkt buiten proportie voor de locatie (de tuin van de gedaagde is 3,6 bij 3,2 m). Bovendien staat het hart van de boom op 70 cm van het buitenblad van het gebouw. Er zijn overhangende takken, de stam en wortels groeien in de gevel. Door verdrukking is er gevaarstelling; de wortelgroei geeft verzakking van de bestrating en wateroverlast in de kelder. Het buitenblad zal op termijn worden weggedrukt; hierdoor zullen het metselwerk en binnenblad beschadigd raken. Ook de constructie zal in de problemen komen. De kans op verzakking van het gebouw door wortel-ingroei is aanwezig. De eiser stelt dat hij onrechtmatige hinder van de boom heeft (art. 5:37 jo 6:162 Burgerlijk Wetboek).

Een gedeelte van de stamvoet is zelfs over de erfgrans gegroeid en staat op het erf van de eiser

Een boomdeskundige doet in zijn rapportage ook nog een duit in het zakje: hoge urgentie tot handelen in verband met onvoldoende stabiliteit, risico op windworp, uitgebroken gesteltakken et cetera. Zijn advies is de boom op korte termijn te vellen, op zodanige wijze dat vorming van wortelopschot wordt voorkomen en de druk op de muur van het

pand wordt opgeheven. De gedaagde kan geen tegenbewijs leveren dat standhoudt. De kantonrechter wijst de vordering toe. De gedaagde moet de boom volledig en wel binnen twee maanden verwijderen, of een dwangsom van € 250,00 per dag betalen. De kantonrechter oordeelt dat de kosten van het bouwkundig en boomtechnisch rapport voor rekening van de gedaagde zijn.

Rechtbank Limburg, 15 oktober 2018: kort geding voorzieningenrechter

De partijen treffen elkaar negen maanden later opnieuw bij de rechter. Ditmaal is de partij die de boom moest verwijderen de eisende partij. Hij eist dat de voorzieningenrechter de verdere uitvoer van het vonnis (de volledige verwijdering van boom) verbiedt, gelegde beslagen opheft en in rechte vaststelt dat de eiser aan de strekking van het vonnis van de rechtbank heeft voldaan.

Uit foto's blijkt dat de eiser de boom inderdaad grotendeels heeft verwijderd. Er staan echter nog boomresten. De boom is in delen vanuit de top naar beneden weggezaagd. Blijkbaar is een bedrijf daar tien dagen mee bezig geweest (€ 13.310,00!). Volgens de eiser is daarmee aan de strekking van het vonnis van de kantonrechter voldaan en kan de boom geen schade meer veroorzaken. Hij onderbouwt dit met een deskundigenadvies. Indien scheuten systematisch met een spade worden verwijderd, zou de energiereserve van de boom worden uitgeput en zouden de resterende delen weggroten.

De gedaagde heeft echter een deskundigenadvies dat het tegendeel bewijst. Daaruit blijkt dat door hergroei uit de stobbe nog steeds gevaarstelling bestaat. Foto's laten zien dat de boomrestanten levensvatbaar zijn. Scheuten vormen zich even hoog als het bedreigde gebouw. Er blijken ook scheuten te zien op 6 m afstand van de stobbe. Inmiddels zijn er ook scheuten ontstaan buiten de tuin van de eiser. Op de kadastrale kaart van de locatie is te zien dat de reikwijdte van de wortels enorm is. Alle scheuten hebben de gestelwortels afgelopen groeiseizoen kunnen voorzien van energiereserves. Volgens de deskundige bestaan de risico's voor het gebouw nog steeds, doordat de boomrestanten niet volledig zijn weggehaald en behandeling van de overblijfselen met een bestrijdingsmiddel is nagelaten.

De voorzieningenrechter is het hiermee eens. De eiser had in februari 2018 de boom ook ondergronds gedeeltelijk moeten verwijderen en de wortels moeten behandelen. Dit had trouwens

niet op percelen van derden hoeven plaatsvinden. De eiser heeft nu niet aan de strekking van het vonnis van januari 2018 voldaan. Daardoor zijn de dwangsommen verbeurd en heeft de gedaagde daar recht op. Dat de hele kwestie de eiser al veel geld heeft gekost, vindt de rechter niet van belang. De eiser had dit kunnen voorkomen door in het verleden meer onderhoud aan de boom uit te voeren. Dan was de boom niet zo buitenproportioneel groot geworden op een klein perceeltje tussen twee huizen. Het beslag vanwege de verbeurde dwangsommen (€ 20.095,22) wordt daarom niet opgeheven.

Tip

Probeer vooral niet een eigen draai aan een in rechte vaststaand rechtelijk vonnis te geven; dan creëer je een waarheid die er niet is. Dat komt deze eigenaar duur te staan, namelijk een groot bedrag aan verbeurde dwangsommen. Tip voor de gemiddelde boomeigenaar: lees deze uitspraak nog eens door, want daaruit blijkt dat bomen toch echt volledig verwijderd moeten worden als zij daadwerkelijk en bewezen schade veroorzaken. En dat kan bij een grote en levenskrachtige boom een zeer dure kwestie zijn. Populieren zijn trouwens prachtbomen, maar plant ze op een plaats waar hun goede én minder goede eigenschappen tot hun recht komen en zorg bij verwijdering voor goede nazorg voor worteluitlopers.

Mr. A.V.K. Goudzwaard is als boomjurist/ juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen, onderdeel van Cobra adviseurs. Cobra adviseurs adviseert over alle aspecten met betrekking tot stedelijke natuur.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27717/nazorg-bij-verwijdering-populieren

Bomen over boomprojecten

De mooiste projecten van de afgelopen periode in the spotlights

HOUTWALLEN SCHAPENDRIFT BEILEN

De wijk Schapendrift in het Drentse dorp Beilen heeft haar opzet te danken aan oude houtwallen en boomstructuren. Deze oude structuren in het landschap worden gekoesterd. De gemeente wil de houtwalstructuur duurzaam in stand houden. De bomen in de houtwal staan echter dicht op de bebouwing en zorgen voor overlast. Ook vormen de bomen een veiligheidsrisico. De gemeente ontvangt geregeld klachten over vallende en overhangende takken.

De toekomstverwachting van de bomen, hun kwaliteit en de staat van onderhoud is beoordeeld. Op een 'samenspraakavond' met de bewoners van de wijk is een objectief beeld gepresenteerd van de kwaliteit en structuur van de houtwallen. Zij kregen geen plan voorgelegd, maar de resultaten van de objectieve beoordeling. Ook is gevraagd naar de waarde die bewoners hechten aan de bomen en naar de ervaren overlast.

De bewoners zijn vervolgens per houtwal met elkaar in gesprek gegaan over de bomen en de houtwalstructuur. De uitkomsten zijn daarna in het veld

integraal afgewogen (kwaliteit van de boom, overlast omgeving en als belangrijkste punt, het duurzaam behoud van de structuur). Tijdens een inloopavond enkele weken later, kregen de bewoners uitleg over het conceptplan: welke bomen worden gekapt, waar wordt groen gesnoeid en in welke wallen wordt herplant. De reacties waren buitengewoon positief. Het feit dat voor dit project een open aanpak is gehanteerd, waarbij bewoners in het hele proces werden betrokken en serieus werden genomen, was hiervoor bepalend.

Aanneemsom: € 7.500,-

Opdrachtgever: Gemeente Midden Drenthe

Contactpersoon opdrachtgever: René Klein

Adviseur: Alles over Groenbeheer

Contactpersoon adviseur: Carlo Kok

Contactgegevens adviseur: ckok@allesovergroenbeheer.nl

HERINRICHTING GASTHUISWIJK IN GEMEENTE LEIDEN

Gemeente Leiden is bezig met een herinrichting van de Gasthuiswijk met rioolvervanging als uitgangspunt. Een ingrijpend proces waarbij vanuit de integraliteit is besloten om de energietransitie en klimaatadaptatie mee te nemen. Greenpoint Advies heeft opdracht gekregen om alle relevante groenbeheergegevens te verzamelen en beschikbaar te maken, waarmee het als online communicatieplatform fungeert voor alle belanghebbenden bij de herinrichting. Recent is Greenpoint ingezet bij dit project als opslagmedium voor alle (verzamelde) informatie over de bomen in de wijk. Het speciale hieraan voor Greenpoint is dat het platform voor beheerders nu ook wordt gebruikt als informatieplatform voor plannenmakers in een (transitie) project. De (centrale) opslag van alle beheergegevens en deze te ontsluiten voor alle projectmedewerkers is het uitgangspunt van deze samenwerking. Realtime de voortgang volgen en de directe beschikbaarheid van alle gegevens zijn daarbij het grote voordeel. Betrokkenen bij het project kunnen op deze manier op efficiënte wijze gegevens opvragen, rapporteren en presenteren. Inmiddels is een Greenpoint-omgeving ingericht met bestaande boomgegevens en plankaarten. In samenwerking met Van Helvoirt Groenprojecten B.V. heeft vervolgens een uitgebreide boominventarisatie plaatsgevonden. Gelijktijdig is een boomwaardebepaling en flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Op dit moment zit Van Helvoirt Groenprojecten B.V. in de voorbereiding voor het uitvoeren van een Boom Effect Analyse.

Opdrachtgever: Gemeente Leiden

Contactpersoon opdrachtgever: De heer R. Staneke

Contactgegevens opdrachtgever: 14071

Opdrachtnemer: Greenpoint Advies

Contactpersoon opdrachtnemer: De heer P. van der Linden, 0317-415501

Uitvoerder: Van Helvoirt Groenprojecten B.V.

Contactpersoon uitvoerder: De heer B. van Etten, 013-5408200

HOUTOPSTANDEN SPORTPARK DEN HOEK TE REUSEL

Rondom een viertal sportparken/voetbalverenigingen in de gemeente Reusel - De Mierden staat een groot areaal aan houtopstanden. Op een efficiënt en vaktechnisch correcte wijze worden deze onderhouden door Boomrooierij Weijtmans te Udenhout. Door inzet van een MKG-kraan met zaagklem en een rupskraan met houtklem worden boomvormers in houtopstanden gedund zonder schade te veroorzaken aan te behouden boomvormers. In het kader van de zorgplicht worden boomvormers langs sportvelden gesnoeid door een European Tree Worker.

Opdrachtgever: Sportpark Den Hoek te Reusel

Aannemer: Boomrooierij Weijtmans

Van Weert Rondhout B.V.

boomrooierij / houthandel

- Bomen / beplantingen rooien
- Bomen snoeien
- Verhuur verreiker met zaagkop
- Stobben frezen
- Klepelen takhout / begroeiing
- Transport groenafval en gras
- Groenrecycling
- In- en verkoop stamhout

Heideweg 3, 5472 LC Loosbroek

Telefoon +31(0)413 - 22 41 00 • info@vanweetrondhout.nl

www.vanweetrondhout.nl

PROJECTEN

BOMENWANDELROUTE IN EN ROND HET CENTRUM VAN ZUTPHEN

De Bomenstichting Zutphen e.o. is in 2002 opgericht door een groep mensen die zich inzet voor het behoud van groen, in het bijzonder bomen in de stad Zutphen en omgeving. Aanleiding was de bezorgdheid over het verdwijnen van veel bomen en ander groen in Zutphen. De Bomenstichting Zutphen is inmiddels een serieuze gesprekspartner van de gemeente, en heeft regelmatig overleg met hen, volgen het beleid kritisch en streven op deze manier naar een positieve invloed op het behoud van en het beleid m.b.t. bomen. De Hanzestad Zutphen staat bekend om zijn historische binnenstad, met ongeveer 900 rijks- en gemeentelijke monumenten. De middeleeuwse vestingstad lag binnen stadsmuren. De beperkte ruimte binnen de muren werd vrijwel volledig benut voor bebouwing. Veel bomen groeiden er dan ook niet. In 1874 werden de oude en overbodig geworden vestingwerken grotendeels gesloopt, waarna op de vrijgekomen ruimte verschillende parken en singels werden aangelegd, die de oude binnenstad nu omhullen als een "groene mantel". Hier groeien de meeste oudere bomen binnen de gemeente Zutphen. Langs deze singels en parken, maar tevens langs enkele andere solitaire en boomgroepen voert onze wandeling.

Opdrachtgever: Bomenstichting Zutphen

Samenstelling route: Jeroen Philippona, Henk Slootjes, Ieke Vreeken en Rob Weimer

GEVOLGEN VAN DROOGTE OP PLATANEN IN BEUNINGEN

Binnen de gemeente Beuningen zijn in de zomer van 2017 de monumentale platanen aan de Van Heemstraweg gecontroleerd op aantasting door Massaria en anderszins 'gewoon' dood hout. De 352 platanen vormen langs deze intensief gebruikte doorgaande weg door de kernen van Beuningen, Ewijk en Winssen een imposante en beeldbepalende beplantingsvorm. In 2017 waren 121 platanen aangetast door Massaria. In totaal zijn destijds 305 platanen gesnoeid. In 2018 stond dit deel van de gemeente Beuningen weer op de rol om te worden gesnoeid. In juni is de boomveiligheidscontrole en snoeiopname uitgevoerd. Bij 16 platanen werd dood hout aangetroffen en deze bomen zijn opgenomen in de snoeiopdracht voor augustus/september. De overige 336 platanen werden als 'veilig' beoordeeld en hoefden niet gesnoeid te worden. De droogte in de daaropvolgende maanden heeft flinke invloed op de bomen gehad. In de maanden augustus en september leek het bij en aantal bomen alsof de herfst in een ver gevorderd stadium was. Veel bladval en transparante boomkronen tot bijna kale bomen. Ook is de oud(re) schors bij vrijwel alle bomen afgeworpen. Dit komt bij platanen vaker voor tijdens warme zomers. De fraaie gele tot lichtgroene stammen en takken gaven een apart kleurrijk beeld. Tegelijkertijd werd een probleem zichtbaar. Voor de gemeente heeft dit grote gevolgen, immers de bomen zijn niet veilig. De snoeironde van 2017 diende herhaald te worden. Zo blijkt ook uit het artikel van mr. Mw. Kitty Goudswaard in Boomzorg (2011) 'Juridisch kader omtrent zorgplicht Massaria'. In overleg met de toezichthouder (Alles over Groenbeheer) en de opdrachtgever (Gemeente Beuningen) is besloten dat de platanen wederom gesnoeid moesten worden. Ook al betekende dit een forse budget overschrijding tot gevolg heeft. 'Het is niet anders, maar de bomen moeten gesnoeid worden'. Dit,

gelet op het risico, de zorgplicht en om schuld-, dan wel risico aansprakelijkheid voor te zijn. De takken die nu verwijderd zijn hadden soms een diameter van 15-20 cm. Deze kunnen nooit bij de vorige snoeironde over het hoofd zijn gezien. Oproep aan de boomeigenaren van platanen: Controleer uw platanen eens goed op hoogte na droge zomers, zoals het afgelopen jaar!

Opdrachtgever: gemeente Beuningen

Contactpersoon opdrachtgever: P. van de Geijn

Aannemer: Boomtotaalzorg

Contactpersoon aannemer: Jildert Jellema, j.jellema@boomtotaalzorg.nl

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27876/bomen-over-boom-projecten

BEKIJK DEZE
SNOEIZAAG IN ACTIE

YouTube

CS-2511TES

TOPHANDLE / SNOEIKETTINGZAAG

25 cc - 1,10 kW - ES-Start - 2,3 kg

CS-2511TES	CS-2511TESC	CS-2511TESC-NC
3/8" LP	1/4"	1/4"
0.050"	0.050"	0.043"

Zaagketting steek

Zaagblad groef

**DÉ TOPHANDLE SNOEIZAAG VOOR
DE PROFESSIONELE BOOMVERZORGER!**

Vind een dealer bij jou in de buurt en ontdek ons volledig assortiment kettingzagen op WWW.ECHODEPENDONIT.COM

EuroGarden

Nederland B.V.

facebook.com/echobenelux

twitter.com/echodependonit

Hogelandseweg 51 | 6545 AB Nijmegen | Tel.: +31 (0)24 373 19 90 | Fax: +31 (0)24 373 17 65 | info@eurogarden.nl | www.eurogarden.nl

De Groene Sector Vakbeurs 2019

Het kennis- en netwerkmoment voor de groene branche

15, 16 en 17 januari 2019

Evenementenhal Hardenberg

INSPIRATIEPARK

**Duurzame, inspirerende praktijkoplossingen
zien, voelen en vooral ervaren!**

Het Groene Inspiratiepark is opnieuw onderdeel
van De Groene Sector Vakbeurs en zal in 2019
weer een gehele beursshal beslaan om
bezoekers volledig te inspireren.

@degroenesectorvakbeurs
@GS_EH #GSHB2019

20^e editie

www.groenesector.nl

EASYFAIRS
Visit the future

Zelkova's in functioneel design maken Roermonds winkelpubliek blij

De vader van Arjan Zoontjens van Zoontjens Boomprojecten legt de laatste hand aan de beplanting van nieuwe boombakken in Roermond. Na een *pilot* kreeg de Hamstraat in november zes unieke boombakken. De bakken hebben een houten zitgelegenheid aan één kant en een perforatie waar zacht licht uitstraalt aan de andere drie kanten. Burobol maakte het ontwerp. Grijsen park & straatdesign realiseerde het en Zoontjens zorgde voor de invulling van de bakken met Zelkova's en onderbeplanting van *Carex morrowii* (zegge). De boombakken zijn beschikbaar voor lease voor plekken die tijdelijk worden ingericht, via Greenovations, dat in oktober werd opgericht. De kans dat Roermond met de bakken gaat schuiven lijkt klein. De perforatie in deze bakken is namelijk een interpretatie van een patroon getekend door de beroemde Roermondse architect Cuypers, die in de Hamstraat heeft gewoond.

BOOMVERZORGING OP HOOG NIVEAU

J. van Esch BV, Gebr. van Esch Wegenbouw BV en A. van Casteren Tilburg BV vormen samen de holding Gebr. van Esch BV. Wij zijn al ruim 50 jaar met veel succes actief in de buitenruimte.

J. VAN ESCH BV

A. VAN CASTEREN
TILBURG BV

GEBR. VAN ESCH
WEGENBOUW BV

www.integraleprojecten.nl

Heptacodium miconioides

Batouwe Boomkwekerijen B.V.
Engelandstraat 1B
6669 DX Dodewaard
T 0488 413 097
E info@batouwe.com

www.batouwe.com

‘De boom is nu al karakteristiek. Stel je voor over 25, 50 of 100 jaar’

De ‘duurzaamste boom van Nederland’ gaat de grond in

Op 10 november werd op het landgoed Nabbegat te Zeeland (gemeente Landerd, Noord-Brabant) een kastanje geplant die volgens de initiatiefnemers de duurzaamste van Nederland is. De buurtboom, een tamme kastanje, wordt voorzien van een grote groeiplaats, waardoor deze minimaal 200 jaar oud moet worden. Boomzorg spreekt Roel Vermeulen over het project.

Op de regenachtige zaterdagmiddag hebben zeventien kinderen uit het buurtschap *Vur d'n Berg* in het dorp Zeeland een boom geplant op het landgoed van de familie Jans. Dit gebied van 30 hectare dient nu nog als agrarische grond voor schapenhouders Wim en Joke Jans. De ondernemers gingen enkele jaren geleden over van melkkoeien en varkens naar schapen. Dit groeide uit tot een compleet nieuwe bedrijfstak: de schapenhouderij. Inmiddels zijn de twee met hun kudde een bekend beeld in natuurgebied De Maashorst. Rondom hun woning gaan zij een landgoed realiseren om ook daar hun schapen te houden. Het resterende deel van het landgoed bestaat deels uit bos, een ander deel wordt met nieuwe natuur ingericht en wordt grotendeels openbaar toegankelijk.

Roel Vermeulen grenst met zijn bedrijf Vermeulen Boomadvies aan het landgoed en kent Wim en Joke via het buurtschap. In overleg ontstond het idee om op het landgoed een buurtboom te planten. Een buurtboom die niet alleen mooi is, maar ook de buurt verbindt met het landgoed, vertelt Vermeulen. 'Door het planten van de boom met de kinderen van het buurtschap ontstaat een duurzame relatie tussen het landgoed en de buurtbewoners. Dit idee sprak Wim en Joke aan en van het een kwam het ander. Samen met de expertise van Vermeulen Boomadvies werd een ontwerp gemaakt. Er werd gekozen voor een tamme kastanje vanwege zijn stoere uitstraling, maar ook omdat deze zowel groot als oud kan worden; een echte blikvanger. Daarbij dragen de bloei en vrucht bij aan de fauna in de nabije omgeving. De tamme

kastanje heeft ook weinig last van onze nieuwe droge, hete zomers.'

Groeiplaats

Dat komt goed van pas, want de boom moet meerdere generaties lang blijven staan. Daarom werd besloten de groeiplaats van de tamme kastanje dusdanig te verbeteren dat een ongestoorde groei van ten minste 200 jaar mogelijk moet zijn. De locatie van de boom werd door de eigenaren gekozen. De tamme kastanje staat geheel vrij in een weiland en kan zowel boven- als ondergronds onbeperkt groeien. Aan ruimte geen tekort. Maar uit een bodemanalyse bleek dat de landbouwgrond beperkt geschikt is voor de groei van bomen. Door het jarenlang intensief toepassen van dierlijke meststoffen en diverse soorten landbouw-

DE NIEUWSTE HUSQVARNA LEGENDE!

LOCATIE: Canada, BC, Kooteney River
HOOGTE: 1100 AMSL **BOOMSOORT:** Douglas fir

**NU MET GRATIS LIMITED
EDITION T-SHIRT!**

DE NIEUWE 572 XP[®]

De slimste techniek voor optimale productiviteit.

Onze nieuwste generatie Husqvarna kettingzagen is opgewassen tegen de meest uitdagende opdrachten. Ons nieuwe platform maakt sneller en efficiënter werken mogelijk. Dankzij onder meer het extreme acceleratievermogen en hoge vermogen over een breed toerenbereik, het onderhoudsarmere luchtfiltersysteem en de trillingsarme X-Cut zaagketting.

ONZE NIEUWSTE LEGENDE IS NU OP VOORRAAD BIJ UW HUSQVARNA DEALER.
OF KIJK OP [HUSQVARNA.NL](https://www.husqvarna.nl)

Husqvarna[®]
READY WHEN YOU ARE

3 min. leestijd

vergift is het bodemleven nihil. Ook is het percentage organische stof aan de lage kant. Daarbij is de laag zwarte grond hooguit 60 cm en daarmee gevoelig voor uitdroging.

Ter verbetering van de groeiplaats werd besloten om 50 m³ van de meest geschikte vrijgekomen teelaarde op het landgoed aan te brengen. Dit in een cirkel van 17 m doorsnede. Den Ouden Groep schonk 20 m³ compost, die door deze teelaarde werd gemengd. Van deze aangevulde 70 m³ grond werd een kleine heuvel gemaakt. Het talud geeft de boom meer karakter en dient tevens als bescherming. De totale laag zwarte grond is nu bijna 110 cm. Bij de aanleg van de boom is de bovenlaag losgefreesd. In het midden, waar de boom wordt geplant, zijn circa tien voedingspijlers gemaakt. Deze doorboren de harde gele laag zand. Hierdoor kan de boom dieper groeien met zijn wortels, langer vocht ophalen en zich stevig vastzetten.

De plantdag

Op 8 november trof Vermeulen Boomadvies samen met de aannemers van het landgoed, M. Potjes en Engelen Groen, voorbereidingen voor de plantdag. De boom werd geleverd door Boomkwekerij Udenhout en voorzichtig in het gat klaargelegd. Vervolgens gaven Wim en Joke Jans het startschot aan zeventien kinderen uit het buurtschap. Aan de rand van het talud werden twee capsules met daarin tekeningen, foto's en andere aandenkens van de kinderen begraven. De tamme kastanje

werd vastgemaakt aan vier boompalen. Rondom werd een gietrand aangebracht. De boomspiegel werd afgedekt met 1,5 m³ schimmeldominante houtsnippers. In april wordt nog twee kilo regenwormen losgelaten. Bij de boom wordt een informatiebordje geplaatst en wellicht een bankje voor wandelaars.

Vervolg

De boom is aangemeld voor de lijst monumentale bomen van de gemeente Landerd. In 2019 wordt deze lijst herzien en de buurtboom opgenomen. Vermeulen: 'De tamme kastanje kan er voorlopig even tegen. Eigenlijk vormt de boom nu al een karakteristiek element in het landschap; stel je voor hoe het eruitziet over 25, 50 of 100 jaar. Samen met Orbis heb ik het projectplan *Monumentale bomen*

van de toekomst geschreven. Volgend jaar gaan we in de vier Maashorst-gemeenten ten minste 40 van deze toekomstige monumentale bomen planten. Bij succes gaan we door met planten in de rest van Noord-Brabant.' De buurtboom werd gesponsord door JA,ZO Begrazing 't Nabbegat, de gemeente Landerd, Werkend Landschap, Vermeulen Boomadvies, Den Ouden Groep, Buurtschap Vur d'n Berg, M. Potjes en Engelen Groen.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27722/de-boom-is-nu-al-karakteristiek.-stel-je-voor-over-100-jaar

'Autumn Blaze': Ongetwijfeld in het rijtje *climate trees*

Experts over 'nieuwe' esdoorn 'Autumn Blaze', die in het najaar rood explodeert

Acer freemanii 'Autumn Blaze' neemt toe in populariteit, maar eigenlijk is hij er al een poosje. Hij is ook bekend onder de naam *Acer freemanii* 'Jeffersred'.

Ook zijn bladvorm is iedereen bekend, als de *maple leaf* op de Canadese vlag. Niettemin is het een bijzondere boom, die vooral nu door zijn prachtige rode herfstkleur aandacht verdient.

Auteur: Santi Raats

De nieuwigheid van nieuwe soorten is altijd relatief. Al in de jaren zestig stak 'Autumn Blaze' boven de rest uit in een inheems bosje met *Acer saccharinum* en *Acer rubrum*. Na zijn benaming in 1980, op basis van het onderscheid in bladvorm, hoogte en kleur, werden er stekjes genomen en gaf Jeffers Nursery, een lokale boomkweker in Fostoria in de Amerikaanse staat Ohio, opdracht om hem vegetatief te vermeerderen. De selectie sloeg aan in de Verenigde Staten, vooral omdat hij inheems is en omdat zijn herfstkleur een grote rol speelt in de wereldberoemde explosieve kleurenpracht van de Indian summer. Voordat een cultivar een proefob-

ject wordt waarmee kwekers serieus verdergaan en zich daarna in de straat heeft ontwikkeld tot een volwassen exemplaar, ben je een generatie verder.

Groeiwijze: 13 tot 14 m hoog, breed piramidale kroon, grijze bast, rode bloemblaadjes met gele meeldraden, bloei vanaf medio maart en een prachtig wintersilhouet door de zeer fijne vertakking. Hij kan dienen als straatboom en parkboom, maar ook als meerstammige solitair.

De Belgische boomkweker Thierry de Bruyn uit Begijnendijk was de eerste die 'Autumn Blaze'

naar Europa bracht. Voor Nederland waren Boomkwekerijen M. van den Oever en Udenhout pioniers met de import van partijen 'Autumn Blaze'. Enkele decennia geleden werden er enkele straten in de gemeente Hilversum mee aangekleed. Inmiddels neemt de kruising tussen *rubrum* en *saccharinum* een vaste plaats in in de canon van de Nederlandse stadsbomen.

Groei, ziektegevoeligheid, winterhardheid en klimaatbestendigheid

Vermeerderaar Cor Huibers van Batouwe
Boomkwekerijen in Dodewaard: "Autumn Blaze"

4 min. leestijd

ACHTERGROND

is een boom die hard groeit. Voorheen entten we hem op *saccharinum*, maar dat maakte hem zwakker. Sinds 2013 maken we hem van stek en krijgen we hem in twee jaar tijd naar een hoogte van 2 m. We hebben ook nog nooit een bestrijdingsmiddel op deze selectie toegepast. In tegenstelling tot de *platanoides*-soorten die gevoelig zijn voor meeldauw en luis, is hij niet ziektegevoelig. Hij heeft wel eens wat trips, maar dat is totaal niet hinderlijk, want dat remt de groei een beetje. Hij is heel winterhard en kan van Noorwegen tot in Oekraïne en Rusland groeien. Een klant in Oekraïne stuurde vorige winter foto's van een geplant exemplaar; dat hield zich prima. 'Autumn Blaze' kan goed tegen droogte, staat goed in vochtige grond en kan goed tegen piekbuien. Hij staat er nog niet in, maar komt ongetwijfeld in het rijtje *climate trees* van Andrew Hirons te staan.'

Bert van Gils, van M. van den Oever: 'Er zijn natuurlijk meer esdoorns met een mooie herfstkleur. In vergelijking met *Acer rubrum* 'Scanlon' of andere selecties neemt 'Autumn Blaze' meer ruimte in voor het kroonvolume. Andere esdoorns hebben vaak een slankere kroon. Hij past het beste in een park of brede straat en is dan een feest om te zien. Vroeg in het voorjaar is het een drachtboom, want de bloembolletjes zijn rijk aan nectar voor hommels, vroege nachtvlinders en gewone vlinders. Hij houdt niet van kleiachtige zware gronden met een hoge pH. De pH moet een waarde hebben van 5,2 tot 5,6. Humusrijke zandgronden zijn perfect. Zoals alle esdoorns wortelt hij oppervlakkig en verankert zich met fijne wortels. Er is relatief weinig wortelopdruk. Hij moet natuurlijk niet in een bloempot staan; dan zoekt hij wel zijn weg naar boven. De verschillen met andere *Acer*-cultivars zijn minimaal. Je kunt 'Autumn Blaze' als volgroeid

Acer freemanii 'Autumn Blaze' in Vierlingsbeek

Recreatief groen

NIEUW ons Green Life™ Programma
Wij helpen in 6 relevante leefomgevingen met de beste
en duurzame boom- en plantkeuzes

Leefwereldverbetersaars

Select Plant
Deelnemer Laan- en Sierbomen

M. van den Oever

TREE & PLANT NURSERY SINCE 1791

Uw toegang tot 12.000 soorten groen

Wij luisteren en kijken naar mensen in hun leefwereld en passen ons eeuwenoude en
nuchtere verstand van bomen, struiken en planten toe om die leefwereld te verbeteren.

Kerkeind 12 • 5076 AC Haaren • The Netherlands • +31(0)411 - 62 19 64 • info@mvandenoever.nl

Nationale Bomenbank zoekt versterking

Ben jij toe aan een volgende stap in de boomverzorging? Of lijkt het
jou uitdagend om boomprojecten in de ruimte zin van het woord op
te pakken? Wil jij je aansluiten bij een team van boomspecialisten
pur sang? Solliciteer dan nu op één van onderstaande functies:

- **Calculator** voor onze vestiging te Bleskensgraaf (ZH)
- **Werkvoorbereider/calculator** voor onze vestiging te Mill
- **Projectleider** voor onze vestiging te Amsterdam

Meer weten?

Ga dan naar www.nationalebomenbank.nl/vacatures en mail je CV.

Wie zijn wij?

Nationale Bomenbank BV is, al meer dan 45 jaar, een landelijk
opererend bedrijf van boomspecialisten. Wij bieden een breed
pakket van boomspecialistische diensten aan en werken vanuit
onze vestigingen Amsterdam, Mill, Epe of Bleskensgraaf (ZH).

**Nationale
Bomenbank**

Boomspecialisten

www.nationalebomenbank.nl

exemplaar beter regelmatig een beetje bij snoeien, elke zeven jaar. Als je er 25 jaar niets aan doet en dan rigoureus ingrijpt, ontstaan er wonden en treden reacties op.'

Huibers: 'Eigenlijk hebben we nog te weinig ervaring met 'Autumn Blaze' om te bepalen hoeveel wortelopdruk hij geeft. Er zijn gewoonweg nog geen exemplaren die al zestig tot zeventig jaar in de openbare ruimte staan. We weten van de jonge plant dat hij sterke wortels aanmaakt gezien zijn groei kracht, maar hij geeft naar verwachting niet zoveel wortelopdruk als platanen.'

Populariteit

De vraag bij Batouwe is momenteel groter dan het aanbod. Huibers: 'Wij moeten voor elk jaar afwegen hoeveel exemplaren we gaan maken. *Freemanii* is beduidend beter dan *platanoides*-soorten, maar in deze regio staan vooral *Acer platanoides*-soorten. *Freemanii* is zelfs beter dan *rubrum*. Hij is minder gevoelig voor pH-waarden en gewoonweg heel sterk, doordat hij op eigen wortel staat. Omschakeling kost tijd. Ik denk wel dat de markt zomaar 10 tot 15 duizend exemplaren per jaar kan gebruiken.'

Joost van Iersel van Expert Trees importeert 'Autumn Blaze' uit de Verenigde Staten. Hij weet te vertellen: 'De Europese Unie is bezig om de grenzen te sluiten voor import van houtige gewassen, inclusief zaden. Onze branche importeert veel uit landen als de Verenigde Staten, China en Korea. Deze fytosanitaire maatregelen, die vanaf december 2019 zouden ingaan, zijn best een zorgelijke ontwikkeling.' Huibers staat aan het andere eind van het spectrum: 'Door deze ontwikkeling moeten wij waarschijnlijk onze aantallen opschalen.'

'Net een wilde soort'

Van Gils vindt 'Autumn Blaze' fascinerend: 'Hij staat dicht bij de wilde soorten dan andere selecties. Hij is wel wat compacter dan de wilde soorten, waarbij de kronen iets uit elkaar vallen waardoor ze snel megakronen vormen. Door de vorm van de kroon is hij, zoals ik eerder zei, in smalle straten minder gewenst, maar hij kan makkelijk in een park staan. Ik geef hem minstens een 8.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27814/hij-komt-ongetwijfeld-in-het-rijtje-climate-trees-te-staan

Cor Huibers, Boomkwekerij Batouwe

Bert van Gils, Boomkwekerij M. van den Oever

Je beste boompje voorzetten

Nederland staat met acht onderzoekers op een gedeelte 19e plaats van de 48 landen

Amper een paar maanden geleden kopte het zustervakblad van Boomzorg: Stad + Groen: 'Fonds redt Nederlands stadsbomenonderzoek op het nippertje van ondergang'. Dat was heel aardig gezegd van dit vakblad, maar tegelijk ook een beetje gelogen. Een beetje veel zelfs. Als Nederland zijn wij terecht trots op de naam en faam van de beste landbouwkundige universiteit van de wereld, Wageningen University. Als we inzoomen op ons eigen vakgebied, blijft van die wetenschappelijke status niet veel over. Als redactie hebben wij de test gedaan door de complete jaargang 2017 van drie wetenschappelijke vakbladen door te vlooiën: *Urban Forestry & Urban Greening*, *Arboriculture & Urban Forestry* en *Arbocultural Journal*. Wees niet bang: wij hebben niet alles gelezen. Zoveel tijd hebben wij jammer genoeg niet. Er staan in 2017 in *Urban Forestry & Urban Greening* 132 relevante wetenschappelijke onderzoeken in die drie vakbladen. Daar waren in totaal 561 onderzoekers uit 48 verschillende landen bij betrokken. Als we puur naar het aandeel van Wageningen kijken, valt de score niet heel royaal uit. En dat is nog voorzichtig uitgedrukt. In totaal deden er dat jaar acht Wageningse wetenschappers mee aan drie verschillende onderzoeken. De score van de andere twee bladen is nog desastreuzer. *Arboriculture & Urban Forestry* en *Arbocultural Journal* bevatten in 2017 geen enkel onderzoek waar Nederlandse wetenschappers aan mee hadden meegewerkt. Nederland staat daarmee met acht onderzoekers op een gedeelte 19e plaats van de 48 landen die een onderzoeker leverden.

**Wetenschappelijk onderzoek is totaal zinloos
als het niet wordt gelezen en
bediscussieerd door de doelgroep**

Is die uitkomst ernstig? Ik denk het wel. Anderzijds hebben we het met zijn allen zo ver laten komen. Toen het Productschap Tuinbouw een paar jaar geleden zijn bijdragen beëindigde, was dat in zekere zin de laatste poot die onder het Nederlandse onderzoek werd weggezaagd. Wat minder bekend was, is dat die afbraak al veel eerder is ingezet. Alleen als je heel oud bent, weet je nog wat De Dorschkamp was: een onderzoeksinstelling van de Wageningse universiteit waar door de overheid onderzoek werd bekostigd. Heel veel populieren of iepen die we nu nog dagelijks aanplanten, zijn daar veredeld. Nu is het waarschijnlijk ook niet verstandig om die goede ouwe tijd te verheerlijken. Veel onderzoeken uit die tijd waren en zijn totaal onbruikbaar. De luxe van centrale en vooral zekere financiering haalt een beetje de incentive weg om goed te luisteren naar de doelgroep. Tegelijk moet je oordelen dat een initiatief als het Stadsbomenonderzoek in al zijn simpelheid briljant is en was.

Gelukkig lijkt er nu voorzichtig een cesuur te ontstaan. In deze uitgave van Boomzorg stelt René van der Velde zich voor. Hij heeft de ambitie om gesteund door de VHG *urban forestry* weer een plaats te geven op de Nederlandse universiteiten. Tegelijk gaan de grote Nederlandse steden via de ISG gelden verzamelen om onderzoek te laten doen. Natuurlijk is dat hard nodig. Eén kans voor open doel wordt daarbij – in mijn visie – gruwelijk gemist. Wetenschappelijk onderzoek is mooi, maar totaal zinloos als dat niet wordt gelezen en bediscussieerd door de doelgroep. En wie is de echte doelgroep? Boombeheerders, boomverzorgers, boomkwekers: kortom de lezers van dit vakblad. Hoe gaan we dat met zijn allen voor elkaar krijgen?

Met vriendelijk groet,

Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Hoofdredacteur

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/27886/je-beste-boompje-voorzetten

De partners van

Boomzorg

Boomrooierij Weijtmans

vooroplopend en vooruitstrevend

Eén van onze unieke telescoopkranen

Bomen rooien d.m.v. de Doosan in het buitengebied

Onze nieuwe Euro-IV vrachtauto

Bomen rooien

Bomen snoeien

Stobben frezen / rooien

Afvoer van snoeihout,
blad en schoffelvuil

In- en verkoop van hout

In-/verkoop van
houtsnippen

Boomrooierij Weijtmans is specialist in het rooien, snoeien en onderhouden van bomen. Vandaag de dag telt ons bedrijf 38 vaste medewerkers, goed opgeleide boomrooiers, ervaren chauffeurs en machinisten, 11 gecertificeerde tree workers en 3 tree technicians.

Uniek zijn onze telescoopkranen met 42 meter mast: hiermee kunnen we elk karwei veilig uitvoeren zonder schade aan te richten.

Boomrooierij Weijtmans ontzorgt opdrachtgevers door overname van compleet beheer van gebieden, zie www.tilburgsbos.nl en www.abg.nl

Wij werken voor particulieren, bedrijven, instellingen en de overheid.

Wij adviseren opdrachtgevers tijdig te starten met de voorbereidingen van aanbestedingen voor de verzorging en het rooien van bomen. Kerst nadert immers met rasse schreden.

Verwijderen van boomstobben met een stobbenfrees

Kreitenmolenstraat 175
5071 BD Udenhout

Tel. 013-511 1483
Fax 013-511 4373

algemeen@weijtmans.nl
www.boomrooierijweijtmans.nl